

V I E N Y B Ė

1886 • 97TH ANNIVERSARY YEAR • 1983

97 M. 11 N.

192 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

1983 M. BIRŽELIO [JUNE] 15 D.

Telephone
(212) 277-7257

50 CENTŲ

REAGAN SUSITIKS SU ANDROPOVU

SALOMEJA NARKĖLIŪNAITĖ

Jungtinės Tautos. — Nors spaudai dar neleidžiama skelbti, bet čia smarkiai ruošiamasi istoriniam prezidento Reagano susitikimui su Tarybų Sąjungos vadovu Jurijum Andropovu. Tai įvyks prasidėjus 38-ajai Generalinės asamblėjos sesijai rugsėjo pabaigoje.

I šios sesijos atidarymą, Indijos premjerės Indiros Ghandi iniciatyva, suvažiuoti žada visi pasaulio didieji. Tai būtų kažkas panašaus į 1960-ųjų metų sesiją, kada čia buvo atvykęs Chruščėvas, Tito, Nasseris ir kiti anų laikų žymūs prezidentai ir premjerai.

Jis tada ne tik dalyvavo Asamblėjos sesijoje ir pasakė kalbas, bet buvo susitikę ir asmeniškai.

Tada Chruščėvas buvo susitikęs su prez. Eisenhoweriu vienos kolegijos patalpose, bet dabar, Jungtinių Tautų kuluaruose kalbama, Andropovas niekur iš šios tarptautinės organizacijos teritorijos neisias, esą ji nori, kad susitikimas įvyktų čia. Suprantama, tai Jungti-

nėms Tautoms uždeda papildomą rūpestį — jau ir taip jų saugumas turi darbo saugoti žymiuosius pasaulio vyrus ir moteris, bet dabar dar prisidės ir abiejų pusių įvairūs specialistai. Reikia manyti, kad jų būsią nemažai. Be to, rengiasi atvažiuoti ir Palestinos Vadavimo Organizacijos vadas Arafat.

Bet tas faktas, kad čia, o ne kur kitur toks susitikimas įvyktų, prisideda prie Jungtinių Tautų prestižo. Visi Jungtinių Tautų gen.-sekretoriai visados pabrėždavo reikalą, kad pasaulio svarbieji klausimai būtų sprendžiami po šios organizacijos stogu.

Jei kokie nenumatyti vėjai klimato nepagadins, šis pats pirmasis prez. Reagano ir Andropovo susitikimas tarptautinėje teritorijoje tik teigiamų dalykų žada — pirmiausia nusiginklavimo srityse. Spėliojama, kad gal bus pasiekta kokio nors susitarimo, ir Amerikai nereikės savo branduolinių raketų dislokuoti Vakarų Europos valstybių teritorijoje.

Šioje pernykštėje Jono Urbono nuotraukoje prezidentas Reagan pasirašo Pavergtųjų Tautų Savaitės proklamaciją. Panašios iškilmės buvo š. m. birželio 13 d.

Prezidentas Reagan paskelbė Baltų Tautų Laisvės dieną

Birželio 13 d. prez. Reagan pasirašė Baltuosiuose Rūmuose proklamaciją, kuria birželio 14-oji Amerikoje skelbiama Baltų Laisvės diena.

Ši žygį prez. Reagan atliko sutinkamai su JAV Kongreso jungtine rezoliucija, kuri įpareigoja prezidentą tokią dieną paskelbti. Tai jau antri metai iš eilės, kai Kongresas tokią rezoliuciją priima.

Jei pernai tokia deklaracija pasirašyta visiškai be iškilnių, tai šiemet jai Baltieji Rūmai suteikė reikiamo dėmesio. Ją prez. Reagan pasirašė dalyvaujant jo administracijos pareigūnams, Senato ir Atstovų Rūmų nariams ir 240 pabaltiečių, kurių tarpe beveik pusę sudarė lietuviai. Didžiausia lietuvių grupė buvo iš Los Angeles, net 12, kurių

tarpe buvo Amerikos Baltų Lygos iniciatorius Antanas Mažeika.

Prezidentas, prieš pasirašydamas, pasakė trumpą kalbą, nusakydamas Amerikos vyriausybės poziciją Pabaltijo klausimu. Po to jis auditoriją paliko, dar pasisveikindamas su kai kuriais pirmosiose eilėse sėdėjusiais pabaltiečiais, daugiausiai lietuviais.

Deklaracijos pasirašymo iškilmės įvyko po to, kai Old Executive Office patalpose pasibaigė pabaltiečių susitikimas su Baltųjų Rūmų pareigūnais.

To susitikimo programai vadavo nuo gegužės 20 d. Baltuosiuose Rūmuose pradėjęs dirbti Kalifornijos jaunas ir gabus lietuvis Linas Kojelis. Jam pristačius, pirmoji kalbėjo jo paties viršininkė Faith Ryan Whittlesey. Dr. John Lencowski kalbėjo apie JAV užsienio politiką, Robert Sweet apie Amerikos švietimo reikalus, o maj. Oliver North nušvietė Centrinės Amerikos problemas.

Buvo ir klausimai-atsakymai. Dalyviai visom temom domėjosi, bet labiausiai, suprantama, apie JAV santykius su Tarybų Sąjunga.

Vėliau pabaltiečiai prezidento patarėjam įteikė dokumentinės medžiagos apie padėtį Lietuvoje bei sugestijų, kaip jie geriau galėtų padėti pavergtųjų tautų laisvės reikalams.

Po to pokalbiai dar buvo tęsiami prezidentūros valgomajame kambaryje, kur visi to susitikimo dalyviai buvo pavaišinti. Prie tų vaišių dar sugrįžta ir deklaracijos pasirašymo iškilmei pasibaigus. [mv]

Australijos lietuvių sportininkų ekskursijos vadovas žurnalistas Antanas Laukaitis dėkoja newyorkiečiams už šiltą sutikimą.

S. Narkėliūnaitės nuotr.

Australijos lietuviai, aplankę Clevelando miesto merą George Voinovich ir jam įteikę simbolinę dovaną. Nuotraukoje: Mėras Voinovich su Australijos lietuvių vadovu Antanu Laukaitiu. V. Bacevičiaus nuotr.

Vienybe is published twice a month by Valerie Tysliava and son Joseph N. Tysliava at 192 Highland Boulevard, Brooklyn, N. Y. 11207. Second Class postage paid at Brooklyn, N. Y. Postmaster: Send address changes to Vienybe, 192 Highland Boulevard, Brooklyn, N. Y. 11207.

Subscription per year \$10.00. By First-Class mail \$25.00.

Staff: Editor: Jonas Valaitis; Managing and Layout editor: Valerie Tysliava; Assistant: Edmund Vaičiulis; Composition: Ann Waivada; Business Manager and Photo editor: Joseph N. Tysliava.

Contributing editors and writers: Dr. Algirdas Budreckis, Demie Jonaitis, Charles P. Kal, Jonas Kiznis, Juozas Kreivėnas, Salomėja Narkėliūnaitė, Edvardas Šulaitis, Vytautas Zalatorius.

DIDŽIUOSIUS ĮVYKIUS CHICAGOJ PASITINKANT

Chicago nuo seno pasaulio lietuvių sostine vadinama, jau pasirengusi priimti II Pasaulio Lietuvių Dienas su įvairiais jų renginiais. Šių Dienų svarbiausia dalimi reikia laikyti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimą, kuris ir yra dėmesio centre.

Nežiūrint, jog Chicago yra vadinama pasaulio lietuvių sostine, tačiau PLB seimą ji prigludžia pirmą kartą. Prieš 25-rius metus New Yorke pradėta šių seimų rengimo tradicija vėliau buvo tęsiama kas penkeri metai. New Yorke taip pat vyko ir III seimas (1968 m.) Du kartus jis buvo ir Toronto mieste (1963 ir 1978 metais). Viena kartą (1973 m.) jis buvo įsiterpęs Washingtone.

Nuo praėjusio — V-jo seimo Toronte, PLB seimas vyksta kaip dalis taip vadinamų Pasaulio Lietuvių Dienų.

Taigi, kaip matome, PLB seimai jau yra pakankamai išpildytine renginiai. Per ketvirtį šimto metų, Lietuvių Bendruomenės įvairiuose kraštuose gerokai išaugo, sustiprėjo, igijo naują veidą. Ypatingai Š. Amerikoje Bendruomenė įgavo nemažą pritarimo mūsų tautiečių tarpe ir šiuo metu, be abejo, yra pats didžiausias veiksnys išievių kultūrinėje plotmėje, nors savo veiklą vien tik šia sritimi Bendruomenė nenori apsiriboti. Ir tas, aišku, bent iki šioliai įneša vis tam tikro nesutarimo, o gal net ir kartelio kitų mūsų veiksmų bei visuomenės tarpe.

☆ ☆ ☆

New Yorke įvykęs I-sis seimas (1958 m. rugpjūčio 28-31 dienomis) turėjo pareiga išryškinti PLB tikslus bei uždavinius, priimti VLIKo paruoštą konstituciją ir išrinkti PLB valdybą. Seime organizaciniam komitetui vadovavo prel. J. Balkūnas. Su šiuo seimu buvo užbaigtas PLB organizacinis periodas.

PLB, vadovaujama gabių pirmininkų: J. Matulionio, dr. J. Sungailos, J. Bačiūno, St. Barzduko, Br. Nainio, Vyt. Kamanto, išaugo į gana tvirtą vienetą, šiandien apimantį po platus pasaulį išblaškytus lietuvius.

Į šį Seimą turėtų atvykti atstovai iš 18 kraštų, tačiau paskutinėmis žiniomis, dalyvaus delegatai iš 15 valstybių (nežada dalyvauti Danijos, N. Zelandijos ir Saudi Arabijos delegatai).

Norint, kad lietuvių visuomenė daugiau susipažintų su Bendruomenės nuveiktais darbais, PLB seimo rengimo komitetas (jo pirmininku yra visų ligšiolinių seimų delegatas dr. Petras Kisielius iš Cicero liet. kolonijos), ruošia Pasaulio LB ir įvairių kraštų Bendruomenių darbų parodą Chicagos Jaunimo Centre (ten vyks ir Seimo posėdžiai).

Seimas ir visos Lietuvių Dienos yra pasirinkę šūkį "Vienybėje su kovojančia tauta". Šio šūkio pasirinkimas jau spėjo sukelti kontroversiją net ir blaiviau galvojančiųjų tautiečių tarpe (jau nekalbant už Bendruomenės ribų atsistojusius "registruotus" bendruomenininkus). Štai, Vincas Trumpa tokiame šūkyje mato PLB norą politikuoti. Jis teigia, jog būtų nieko blogo nežiūrima, jeigu tokį šūkį būtų paskelbęs VLIKas, ALTas ar Baltų Lyga. Jis savo rašinyje Drauge pažymėjo, jog PLB pasuko labai slidžiu ir pavojingu politinės veiklos keliu, net pradėdama skelbti, kad PLB yra vienintelė politinė organizacija, galinti kalbėti visos išievių ir net visos tautos vardu.

Aišku, šiuo reikalu turės pasisakyti patys seimo delegatai, kurie, galimas daiktas, gražins PLB į jos prideramą vietą, kur ji pradžioje ir daugelį metų po to buvo. Išievių kultūriniai dirvonai reikalingi didžios talkos ir daug darbuotojų, tad Bendruomenei ten darbo turėtų pakakti ir bereikalingas blaškymas į įvairias sritis gal ir nėra protingas dalykas.

Beje, seimui yra sudarytos 5 darbo komisijos, kurioms pirmininkauja — Švietimo — Mykolas Drunga, Kultūros — dr. Kęstutis Keblys, Politikos — Algimantas Gureckas, Organizacijos — finansų — Juozas Gaila, Jaunimo — Kęstutis Sušinskas.

Šio seimo įžanginė programa prasidės birželio 26 d. 6 val. vak. Jaunimo Centro sodelyje prie Laisves kovų paminklo. Po to bus Aušros parodos atidarymas Jaunimo Centro apatinėje salėje, o dar vėliau — didžiojoje salėje vyks dr. Vytauto Vardžio paskaita. Pirmadienio ryte 9 val. bus pirmasis Seimo posėdis. Seimas baigsis ketvirtadienį, birželio mėn. 30 d.

☆ ☆ ☆

Kaip minėjome, šis seimas bus II Pasaulio lietuvių Dienų rėmuose. Seimo dienomis (visą savaitę) vyks Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynės (apie jas plačiau rašoma sporto skyriuje), bus pakartojama opera "I Lituani", Dainų šventė, Jaunimo talentų vakaras, Antrojo Kaimo humoro grupės pasirodymai, kanklių koncertas, įvairios parodos, Pasaulio Lietuvių Jaunimo V-jo kongreso atidarymas ir kt. renginiai.

ŠVENTO KAZIMIERO SUKAKTIES PROGA

1984 m. sueis 500 metų nuo šv. Kazimiero mirties. Bendrai imant, Lietuvoje jau dabar ateizmas nuolat primena, kad čia nesusipratiimas, Kazimieras nebuvo šventas. Ateizmui vargu čia pavyks ką nors laimėti, nes Vatikanas prieš keliolika metų šventųjų sąrašus perkrautė, iškrito net šv. Jurgis, bet šv. Kazimieras abejonių nesukėlė.

Šv. Kazimieras ir jo aplinka lietuviškumu nepasizymėjo. Priešingai, jo tėvas karalius Kazimieras lietuvių nemėgo ir stengėsi lietuvių-lenkų sąjungoje stiprinti lenkus. Vatikanas šv. Kazimierą paskyrė Lietuvos patronu. Nėra numatyta, kad šventieji patronai savo pareigų nemėgtų ar net atsisakytų. Šiaip šv. Kazimieras labai tiktų "Litwa Srodkowa" patronu. Iš jo lietuviško patronato galime pasimokyti tiek, kad plačiu mastu turime savintis visus į lenkų ar kitokią kokią kultūrą nulindusius lietuvius. Šv. Kazimieras teko lietuviams, ir be jokių abejonių turime prie jo laikytis.

Amerikoje katalikų kunigijai išleidžiama kasmetinis "The Order of Prayer in the Liturgy of the Hours and Celebration of the Eucharist". 1983 metų leidinys kompiliuotas Rev. Philip J. Sandstrom. Šiame leidinyje kovo 4 d. šv. Kazimiero šventės proga yra toks paaiškinimas: "Casimir, d. 1484, prince & patron of Poland".

Tikra tiesa, kad Casimir buvo "Prince of Poland", bet kiek blogiau su "patron". Nors ir labai siaurame šio leidinio naudotojų būrelyje, vis tik Amerikos katalikų kunigiją informuoti Kazimierą esant "patron of Poland", lietuvius nutylint lyg jų čia ir nebūtų, yra labai nešvanku.

Klausimas: kam iš lietuvių dvasiškių ir kam iš šv. Kazimiero sukakčiai minėti komiteto šis reikalas rūpi?

LABAI MAŽI PROCENTAI

United States Department of Commerce June 1, 1983, skelbia

Įvairių renginių tarpe pasigendame lietuvių teatro pasirodymo. Gaila, jog Lietuvių Bendruomenė, kuri rūpinasi kultūrine veikla, nesistengia suburti stipresnio lietuvių teatrinio vieneto JAV ir net tokiose Lietuvių Dienose lietuvių teatras nėra atstovaujamas. Žinoma, čia bus humoristinio vieneto pasirodymas, kas, aišku, būtų lygintina, jeigu vietoje Lietuvių Operos spektaklio būtų surengtas pramoginės muzikos atlikėjų koncertelis.

Čia irgi Lietuvių Bendruomenės ateities darbų laukas, o jų gal ir dar daugiau yra. Tas, be abejo, bus pajudinta pačiame seime, nes be grynai kultūrinės srities, labai jau pašliję ir lietuviškojo švietimo išievių reikalai.

Linkėtina, kad šis VI-sis PLB seimas visas problemas rimtai išstudijuotų, padarytų reikšmingesnius sprendimus ir kas svarbiausia — pasistengtų, kad tai visa būtų vykdoma. Rezoliucijų yra prirašyta pakankamai: jas kuria ne tik PLB, bet ir kitos organizacijos. Būtų gera, kad PLB kurtų mažiau tų rezoliucijų, o stengtųsi labiau jas įgyvendinti praktikoje.

Vienybė jau nuo pat pradžių stipriai rėmė Lietuvių Bendruomenę, ją remia ir dabar. Apie bendruomeninę veiklą Vienybė rašo daugiau (pagal esamą vietą) negu kiti lietuviški laikraščiai. Todėl Vienybei ir rūpi, kad Lietuvių Bendruomenė augtų ir stiprėtų.

Su viltimi ir gera valia žvelgiame į VI-ji PLB seimą.

Edvardas Šulaitis

Vienybė, 1983 m. birželio 15 d.

Pasaulio Lietuvių Seimo, Jaunimo Kongreso II-ųjų Pasaulio Lietuvių dienų dalyviams

Šis svarbus išeivių gyvenimo įvykis tebūnie apvainikuotas visu pastangomis sutartinai sprendžiant ir vykdant mūsų tautinės kultūros ir lietuvių bendruomenės išlaikymo bei puoselėjimo uždavinius.

Linkime Pasaulio Lietuvių Bendruomenei stiprėti ir telkti jėgas žūtbūtinėje tautos išsilaikymo kovoje. Tegul Lietuvių Charta, priimta Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto, būna kelrodžiu išeivių bendruomenių ir organizacijų darbo pasiskirstymo ir sutarimo reikaluose.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas

V. TRUMPA APIE BENDRUOMENĘ

Del Vinco Trumpos pastabų, kad PLB netinka šūkis "Vienybėje su kovojančia tauta" (1983 m. kovo mėn. Akiračiuose) m. dr. (M. Drunga) Draugo dienraštyje paskelbė net du vedamuosius, kuriuose jis duoda savo filosofinius, mažą su realybe turinčius išvedžijimus. Del tų vedamųjų pats V. Trumpa prabilo Draugo dienraštyje (gegužės 20 d.) savo straipsnyje "O vis dėl to tas šūkis PLB netinka".

Čia talpiname V. Trumpos rašinio ištrauką:

M. dr. kvestionuoja vieną dalį mano teigimo, kad daugumai Lietuvos žmonių ne kova rūpi, bet noras susikurti sau geresnį ir laisvesnį gyvenimą. Jis prileidžia, kad geresnį gyvenimą gal ir galima susikurti, bet "laisvesnio gyvenimo sovietinėj santvarkoj niekas nesuskuria". Atrodo, ir niekad nesuskurs. Jeigu taip iš tikrųjų būtų, būtų baisiai liūdna. Kadaisė bedievis Volteras sakė, kad jeigu Dievo nebūtų, reikėtų jį išrasti. Parafrazuodami jo žodžius galėtume pasakyti: jei sovietiniame gyvenime nebūtų laisvėjimo, reikėtų jį išrasti. Jeigu vidinis laisvėjimas Sovietų Sąjungoje neįmanomas, tai kokia kita išeitis: revoliucija, karas ar abu kartu. Iš istorinės patirties žinome, kad revoliucija nėra geras kelias į didesnę demokratiją ir laisvę. O apie karą tiesiog baisu ir pagalvoti.

Be abejo, m. dr. klysta sakydamas, kad Sovietų Sąjungoje nėra ir negali būti laisvėjimo. Tiesa, tas laisvėjimas kartais žengia spartesniu žingsniu, kartais lėtesniu, o kartais gal net žengia žingsnį atgal, bet visvien nei Chruščiovo, nei Brežnevo laikų negalima nė palyginti su Stalino laikais. Nežinau, kaip uoliai m. dr. seka, pavyzdžiui, kad ir Lietuvos meninį, literatūrinį, muzikinį gyvenimą, švietimo ir mokslo atsiekimus. Ar jam nesudaro įspūdžio, kad bent kai kuriose srityse jau gerokai pažengta kultūrinės autonomijos linkme?

Kaip ten bebūtų, S. Sąjungos gyvenimas nestovi vietoje. Mes visi norėtume, kad ekonominio gerėjimo ir dvasinio laisvėjimo procesas būtų spartesnis. Deja, tai ne visiškai nuo mūsų priklauso. Bet vis dėlto mūsų pačių pastangos šia kryptimi nėra visiškai tuščios. Pavyzdžiui, jau vien tik uolesnis to gyvenimo sekimas veikia skatinančiai ne tik mus pačius, bet ir Lietuvos žmones. Jie nėra abejingi jų darbų vertinimui, kaip ir mes nesame. Žinoma, jeigu tas vertinimas yra daugiau mažiau objektyvus, o ne pagal formulę: kas ten — viskas blogai, kas čia — viskas

Vienybė, 1983 m. birželio 15 d.

gerai, arba atvirkščiai.

Kai kada įmanomas ir tiesioginis kooperavimas, pavyzdžiui, tarp mūsų Romos istorikų ir Vilniaus lituanistų. Beje, tie mūsų Romos istorikai atlieka labai didelį darbą Lietuvos istorijos šaltinių leidyboje. Deja, jie beveik jokios paramos nesulaukia nei iš PLB, nei iš JAV LB, kaip matyti iš kun. P. Rabiakausko pranešimo Katalikų mokslo akademijos suvažiavime. Užtat ir kyla klausimas, ar ne per daug PLB ir JAV LB užsiima politika, užmiršdama kitus savo uždavinius.

Mesdamasi į politinę veiklą ir skelbdama kovingus šūkius PLB ir JAV LB ne tik pati gali šunkeliais nueiti ir subyrėti, bet ir užsikirsti sau kelią į kultūrinę ir visokią kitokią kūrybą, kuri viena kol kas tegali vesti prie geresnio ir laisvesnio gyvenimo. Štai kodėl ir po labai įtikinančio m. dr. vedamojo aš liekuos prie savo nuomonės, kad šūkis "Vienybėje su kovojančia tauta" visiškai netinka PLB prigimčiai ir tikslams.

Klimaitis informuoja apie Lietuvą

New Yorke išeinantis laikraštis *New York Tribune* (anksčiau buvęs *The News World*) birželio 10 d. savo puslapyje, skirtame Tarybų Sąjungos pavergtųjų tautų problemoms, idėjo pasikalbėjimą su Algiiu Klimaičiu.

Tą pasikalbėjimą parašė Hubert Huber, *Tribune* reporteris Vienoje, Austrijoje. Reporteris sako, kad Klimaitis jau metai, kai dirba vyriausiu redaktorium *East European News* žurnalo, kurį leidžia žinomas sovietologas prof. dr. Michael Voslensky iš Research Institute of Soviet Union Today.

Klimaitis, kurio ir nuotrauką laikraštis idėjo, esąs 35 m. amžiaus, jo tėvai karo metu atvykę į Vokietiją, kur jis užaugęs ir susipažinęs su pavergtųjų kraštų reikalais. Jo redaguojamas laikraštis spausdina daug medžiagos apie pavergtuosiuose kraštuose vykstančią tylią kovą prieš okupantą.

Siame pasikalbėjime Klimaitis pasakoja apie lietuvių vykdomą pasipriešinimą prieš tikiškinę prispaudą tėvynėje. Taip pat kalba apie nuotaikas, kuriomis lietuviai gyvens tuo metu, kai popiežius Jonas Paulius II lankysis Lenkijoje. Jis dar primena, kad ir pats popiežius daug simpatijų turi Lietuvai ir kad net viešai esąs pareiškęs, kad pusė jo širdies priklausanči Lietuvai.

Klimaitis pabrėžia, kad tarybinis režimas yra reagavęs į tuos sentimentus, ir yra padaręs šiokių tokių

Kas šiame krašte leidžia įstatymus

RAŠO ADV. CHARLES P. KAL

Pagal JAV-bių Konstituciją, mes turime tris skyrius, kurie tvarko krašto funkcijas; kiekvienas pilietis privalo žinoti ką tie skyriai reiškia. Kongresas leidžia įstatymus, teisingumo departamentas įstatymus aiškina, vykdytysis skyrius — (prezidentas) priimtuosius įstatymus vykdo.

Kiekviena valstija turi tokias pat tris funkcijas. Pvz., Illinois valstijoje ir miestuose, krašto Federaliniai įstatymai galioja tokiu pat būdu. Pav., Chicagos m. piliečiai balandžio 12 d. mažą daugumą balsų išrinko juodą majorą, bet jį miesto piliečiai išrinko vykdyti įstatymus, bet ne priimti naujų. Majoro uždavinys, yra kaip ir krašto prezidento — vykdyti įstatymus ir ginti miesto reikalus. Miestas taip pat turi skyrių, kuris priima ir sukuria įstatymus — nuostatus. Miestas turi 50 aldermanų (seniūnų), ir jie išleidžia miesto nuostatus (City Ordinances).

Daugiau 30 metų mūsų politikieriai ir jų vadai neįvykdė savo uždavinių, bet "sutvėrė diktatūrišką formą", kuria jie "pasekmingai" tvarkė Chicagos m. reikalus ir miestą privedė ne tik prie bankroto, bet susilaukė piliečių neapykantos.

Naujasis majoras Harry Washington buvo per greit išrinktas, kadangi jam pasisekė "susikaldyti" demokratų su savo neįvykdomais pažadais (juodiems ir baltiems),

prieš rinkimus "pareiksdamas, kad jis "per-reformuos prastą sistemą" ir padarys naujas reformas, ko negalima įvykdyti.

Tuojuo po prisiegos, naujasis majoras padarė klaidą, bandydamas iš miesto aldermanų atimti legališkas teises — priimti ir leisti naujus nuostatus (ordinansus). 29 aldermanai tokiai politikai pasipriešino, nes majoras norėjo iš baltųjų aldermanų atimti galią, o perduoti juodukams. Naujasis majoras nesiskaitė su aldermanų dauguma, net dėl to bylą teisme teko užvesti, kurią teismas atmetė.

Pažymėtina, kad naujasis majoras per daug agresyviai pasielgė. Tuo Chicagos piliečiai pasipiktino ir jaučiasi apgauti. Toks jo elgesys yra arogantiškas ir iki šiol nebuvo praktikuojamas Chicagos miesto istorijoje, tuo būdu sudemoralizavo Chicagos m. savivaldybės veiklą: teismas sustabdė naujų tarnautojų priėmimą ir senų atleidimą. Naujo majoro rankos dabar yra surištos, jis negali skolinti pinigų, nei apmokėti esamų skolų. Vieton siūlomų reformų, jis Chicagos miestą privedė prie ekonominės krizės ir su savo utopiškomis reformomis.

Airių dovana Lietuvai

Londonė gyvenantis Stasys Kasparas rašo, kad airių dovana Lietuvai — Marijos statula, kurią norėta nusiųsti į Lietuvą prieš septynerius metus, tik šiemet pasiekė Lietuvą.

Tą statulą Vilniaus vyskupui Julijonui Steponavičiui buvo pasiūlyta nusiųsti airių sąjūdžiai "Community Concern" ir "Christian Consultative Council". Turėjo vykti ir delegacija, bet jai TSRS ambasada Dubline nedavė vizos. Tada ji perduota globoti Londono lietuvių šv. Kazimiero parapijai, nors retkarčiais ji būdavo nešama keliolikos etninių grupių eitynėse, ar būdavo perleidžiama kuriai nors šventovei pagloboti.

Kai šiemet sausio 10 d. Londonė lankėsi Šakių klebonas prel. Juozas Žemaitis, atvykęs su tarybine delegacija, tai jis pranešė, kad turis Lietuvos vyskupų įgaliojimą tai statulai pasiimti. Sausio 21 d. statula buvo jam pristatyta ir pakrauta į Aeroflot lėktuvą, ir sausio 21 d. vakare jau buvo Maskvos aerodrome. Bet muitinė statulą sulaukė. Tik vasario 16 d. buvo gautas leidimas ją atsiimti. Jos pasiimti į Maskvą buvo atvykęs tas pats prel. Žemaitis su Šiluvos klebonu kun. Vacl. Grausliu kurio šventovėje dabar ta statula pastatyta.

Brazilijoje apie genocidą Lietuvoje

Meldutis Laupinaitis Brazilijoje išleido knygą "Eu Acuso. Genocidio Sovietico. S.O.S. Aos Paises Balticos". Tai jau antra laida veikalo apie genocidą Lietuvoje. Pateikia daug duomenų apie okupantų bolševikų žiaurumus pirmosios okupacijos metu. Autorius pasisako planus išleisti dar antrą ir trečią dalį

Chicagos Cultural Center renginių kalendoriuje skelbiama, kad M. Bankaitytės kanklių koncertas bus birželio 27 d., pirmadienį, 5:30 v. v.

LIETUVIAI AMERIKOJE IR PASAULYJE

ALTO INFORMACIJA

Baisių Birželio trėmimų minėjimai

Amerikos Lietuvių Tarybos skyriai įvairiuose miestuose organizuoja didžiųjų Birželio mėn. trėmimų minėjimą. Okupantai į Sibirą ir į kitas vergų darbų vietas yra išvežę daugiau kaip 300,000 lietuvių, kurių didelė daugybė ten žuvo. Minėjimų proga renkami parašai po raštu JAV kongreso nariams, siekiant, kad būtų užkirstas kelias naujiems okupantų kėslams savo įtartinais dokumentais ir liudijimais per Specialių investigacijų įstaigą vėl neleistinais kėsintis į kai kuriuos lietuvius imigrantus, jau gavusius JAV pilietybę.

Šioje srityje plačios iniciatyvos ėmėsi Cicero Lietuvių Tarybos skyrius, kuris ruošia minėjimą birželio 12 d. su kun. A. Trakio paskaita. Racine Amerikos Lietuvių Tarybos skyrius, ruošiantis minėjimą birželio 19 d., paskleidė meniškai, su tautiniais ornamentais paruoštus kvietimus.

Ryšys su dirbančiais amerikiečių spaudoje

Amerikos Lietuvių Taryba sudarinėja kartoteką lietuvių, kurie dirba amerikiečių spaudoje, radijuje ir televizijoje. ALTo informacijos vedėjas pasiuntė jiems laišką, primindamas, kad darytų pastangų padėti jiems priemonėse komunikacijos priemonėse kalinamam JAV piliečiui Vytautui Skuodžiui ir dr. Algirdui Statkevičiui, kurio tėvai buvo imigrantai į Ameriką.

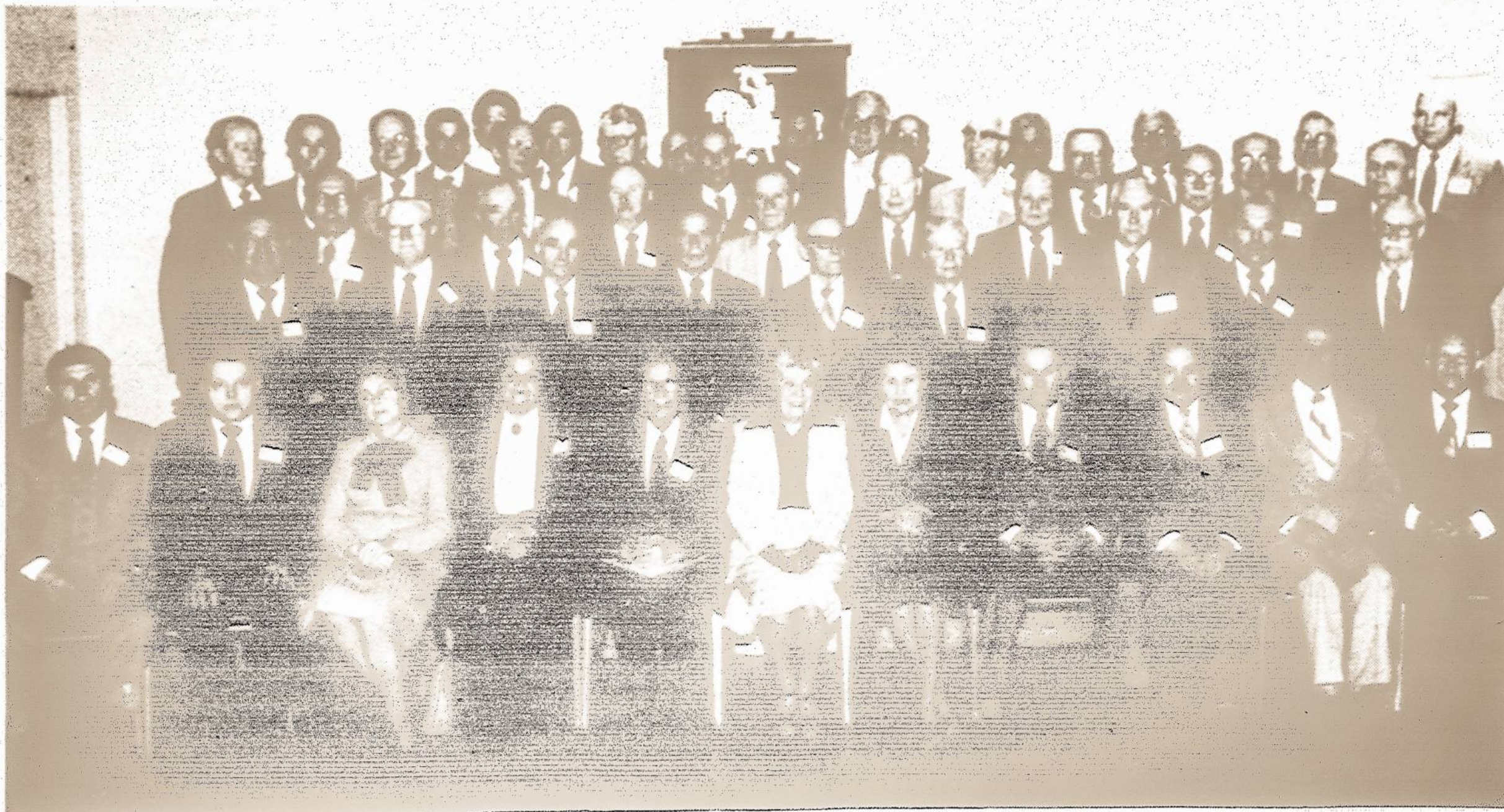
Lietuviams, dirbantiems amerikiečių komunikacijos priemonėse, ALTo informacija pasiūlė duoti žinių įvairiais Lietuvą liečiančiais klausimais. Ypač šilto atsiliepimo ALTas susilaukė iš *The Washington Post* dirbančios Jūratės Končius.

Akcija prieš Sovietų pašto skriaudas

Kongresmenas Benjamin Gilman imasi akcijos prieš Sovietų Sąjungos daromas kliūtis išteikti laiškus asmenims, esantiems už geležinės uždangos. Jam labai svarbu surinkti kuo daugiau faktų, dokumentų. Visi, kurių registruoti ar kitokie laišakai, siuntiniai nebuvo išteikti Sovietų kontrolėje gyvenantiems asmenims, prašomi skubiai pranešti tam kongresmeniui adresu: The Honorable Benjamin A. Gilman, House of Representatives, Washington, D. C. 20525.

Jam reikia kuo daugiau dokumentuotos medžiagos, kad galėtų būti daromas spaudimas į Sovietų Sąjungą laikytis paštų konvencijos. Tokią dokumentuotą medžiagą galima siųsti ir į ALTo centrinę būstinę, 2606 West 63rd Street, Chicago, IL 60629. Ji bus perduota kongresmeniui.

Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas dr. K. Šidlauskas kongresmeniui Benjamin A. Gilman nusiuntė padėkos laišką už iniciatyvą taip svarbiame reikale.

Lietuvos kariu veteranų sąjungos suvažiavimo dalyviai ir svečiai.

Vlodo Bacevičiaus nuotr.

Clevelande, naujai perrinktam LKV Sąjungos pirmininkui A. Jonaičiui gėlę prisega J. Budrienė.

V. Bacevičiaus nuotr.

VLIKO TARYBOS PAREIŠKIMAS

VLIKO Taryba gegužės 14 d. išklause dr. Antano Butkaus, JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos pirmininko, pranešimą posėdyje su ypatingu dėmesiu ir šiltai priėmė jo pasisakymus: reikalingas bendradarbiavimas tarp VLIKO, ALTo ir Bendruomenės, nesutarimai turėtų būti išlyginti, įvykę nesusipratimai negali tęstis per eilę metų, tokia tarporganizacinė nedaroma yra žalinga mums visiems.

Tarybos posėdyje buvo siūloma vengti puldinėti ir žeminti spaudoje vieni kitus, taipgi buvo išneštas pageidavimas susaukti bendrą VLIKO, ALTo ir Bendruomenės atstovų pasitarimą, kuris nustatytų gaires darniam bendradarbiavimui ateityje.

VLIKO Tarybą stebina kai kurios mintys keliamos antrame 1983 m. Pasaulio Lietuvis numeryje, kur pareiškama, kad "Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas tik vienas reiškia lietuvių tautos ryžtą būti laisvai bei nepriklausomai, . . . PLB seimas yra vienintelė pasaulio lietuvių aukščiausia institucija, atstovaujanti visiems lietuviams, . . . Pasaulio lietuvių Bendruomenės seima yra vienintelė jungtis, kuri

ne tik rūpinasi, bet ir derina pasaulio lietuvių švietimo, tautinės kultūros, socialinę, šalpinę, ekonominę ir politinę veiklą." Šitokie pareiškimai — "tik vienas, vienintelė institucija, vienintelė jungtis" yra per daug iššaukiantys.

VLIKO Taryba kviečia visus lietuvius, visas organizacijas vieni kitus respektuoti ir darniai bendradarbiaujanti eiti Lietuvos keliu.

Vaclovas Mažeika
VLIKO Tarybos
posėdžio pirmininkas

Ansas Trakis
Posėdžio sekretorius

ŽUVO AKTORIUS V. KEREMINAS

Vidmantas Kereminas, Panevėžio Dramos Teatro aktorius, tragiškai žuvo viešėdamas Jugoslavijoje gegužės 12 d. Tą žinia gavo jo dėdė, Vienybės skaitytojas ir rėmėjas Jonas Kereminas, gyvenantis Rockforde, Ill.

Lietuvos spaudoje apie tą nelaimę tokios žinios neteko užtikti. Tik buvo įdėtos užuojautos Literatūros ir Mėno savitraštyje tragiškai žuvusiojo artimiesiems. Iš viso tokios užuojautos buvo įdėtos 5 žmonių

Mažosios Lietuvos Sąjūdžio suvažiavimas

Mažosios Lietuvos Rezistencinio Sąjūdžio suvažiavime liepos 4 d. bus paminėtos šios reikšmingos sukaktys: 65 metai Mažosios Lietuvos Tautinės Tarybos Tilžės Akto paskelbimo 60 metų Klaipėdos Krašto atvadavimo, mažlietuviškos spaudos ir 100 m. Aušros pasirodymo.

Dienotvarkė

9 val. ryte Pamaldos — mirusių mažlietuvių atminimui, "Tėviškės" parapijos bažnyčioje, 6441-45 So. Troy Ave., Chicagoje. Po pamaldų išvyka į kapines — mažlietuvių kapų lankymas.

2 val. p. p. viešos iškilmės Lietuvių Tautiniuose namuose, 6422 So. Kedzie Ave., Chicagoje;

Programoje: iškilmių atidarymas — K. Kikučio sveikinimas M.I.R. Sąjūdžio ir Priėmimo Komiteto vardu; Invokacija — kun. Fr. Skėrys; JAV ir Lietuvos himnai; svečių ir dalyvių sveikinimai; paskaita apie 1918 ir 1923 m. įvykių reikšmę praeityje ir ateityje — M. Gelžinis; Paskaita apie Aušros ir mažlietuviškos spaudos reikšmę — A. Lymantas; M.L.R. Sąjūdžio pirmininko M. Brako pranešimas; skaitymas ir priėmimas viešos rezoliucijos; Mažosios Lietuvos himnas.

7 val. vak. — vakarienė su menine programa Lietuvių Tautiniuose namuose, 6422 So. Kedzie, Chicagoje. Vakarieneje dalyvavimo auka — \$12.50 asmeniui.

šeimoms, todėl galima spėti, jog tiek tų tragiškai žuvusių buvo. Iš to galima nujauti, jog jie žuvo kokios nors susisiekimo priemonės avarijoje.

Be Vidmanto Keremino užuojautose dar minimi: skulptorius Lionginas Garla, skulptorius Vytautas Juzikėnas, Čiurlionio vid. meno mokyklos mokytoja Gražina Navasaitienė ir tos pačios mokyklos mokytoja Veronika Pankienė.

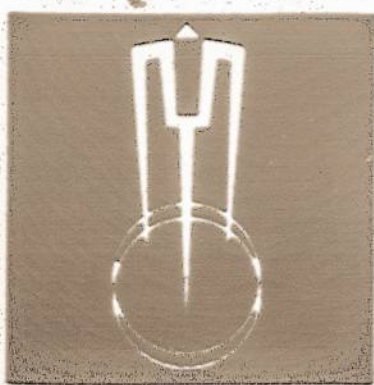
Vienybė, 1983 m. birželio 15 d.

II Pasaulio Lietuvių
Festivalis

VI Pasaulio Lietuvių
Bendruomenės Seimas

II PASAULIO LIETUVIŲ DIENŲ RENGINIŲ KALENDORIUS

II Pasaulio Lietuvių
Sporto Žaidynės

birželio 21-liepos 8 d.

V PLJK JAUNŪJŲ LIETUVIŲ DAILININKŲ
MENO PARODA

School of Architecture and Urban Design
University of Illinois at Chicago
(Halsted ir Harrison gatvė)

Lankymas: 12:00-6:00 v.v.

Atidarymas: birželio 24 d. 5:00-7:00 v.v.

birželio 21-liepos 9 d.

DAIL. DOMŠAIČIO PARODA,
„Galerija”

226 W. Superior St.
312/280-1149

10:00-5:00 v.p.p. Uždaryta sekmadienį

birželio 25 d., šeštadienis

LIETUVIŲ MUGĖ

Lithuanian Plaza — 69th Street
Atidarymas: 12:00 v. per pietus.

LITERATŪROS VAKARAS

Jaunimo centras
5620 S. Claremont Ave.
7:30 v.v.

birželio 25-liepos 5 d.

LIETUVIŲ DAILININKŲ PARODA

Čiurlionio galerija
5620 S. Claremont Ave.

Atidarymas: birželio 25 d. 6:30 v.v.

V Pasaulio Lietuvių
Jaunimo Kongresas

birželio 26 d., sekmadienis

PAMALDOS

Lietuvių evangelikų-liuteronų „Tėviškės”
parapijos bažnyčia

6641 S. Troy

10:00 v.r.

KONCELEBRUOTOS ŠV. MIŠIOS

Šv. Mergelės Marijos gimimo bažnyčia
6812 S. Washtenaw Ave., Lithuanian Plaza

10:30 v.r.

II PLD DALYVIŲ SUSIPAŽINIMO
VAKARAS

Jaunimo centras
5620 S. Claremont Ave.

6:00 v.v. Vainiko padėjimas prie
paminklo „Laisvės Kovų”
sodelyje

6:30 v.v. „Aušros” šimtmečio parodos
atidarymas mažojoje Jaunimo
centro salėje

7:30 v.v. PLB Seimo atidarymas
didžiojoje Jaunimo centro salėje

9:00 v.v. Susipažinimas ir šokiai
didžiojoje salėje; PLB Seimo
atstovams ir svečiams
priėmimas kavinėje.

birželio 26-30 d.

VI PLB SEIMAS

Jaunimo centras
5620 S. Claremont Ave.

Vienybė, 1983 m. birželio 15 d.

birželio 26-liepos 2 d.

II PASAULIO LIETUVIŲ SPORTO
ŽAIDYNĖS

University of Illinois at Chicago
S. Halsted St. ir Roosevelt Rd.

Atidarymas: birželio 26 d. 2:00 v.p.p.

birželio 26-liepos 4 d.

„AUŠROS” ŠIMTMEČIO PARODA
LIETUVIŲ FILATELIJOS PARODA
LIETUVOS PINIGŲ IR MEDALIŲ PARODA

Jaunimo centras
5620 S. Claremont Ave.

DAIL. DOMŠAIČIO PARODA

Valeškos meno studija
816 N. State St.

11:00-6:00 v.v.

LIETUVIŲ TAUTODAILĖS PARODA

(Vieta ir laikas bus paskelbta vėliau)

birželio 27 d., pirmadienis

LIETUVIŲ LIAUDIES MUZIKA

Chicago Cultural Center Theatre
78 E. Washington St.

5:30 v.v.

birželio 27-liepos 4 d.

LIETUVOS ŽEMĖLAPIŲ PARODA
Balzeko lietuvių kultūros muziejus
4012 Archer Ave.

Atidarymas: birželio 27 d. 7:30 v.v.

birželio 28 ir 30 d.

„ANTRAS KAIMAS”

Čikagos lietuvių sceninio humoro ir
satyros grupė

Playhouse

2515 W. 69th St., Lithuanian Plaza

Spektakliai: 8:00 ir 10:00 v.v.

birželio 29 d., trečiadienis

LIETUVIŠKŲ FILMŲ VAKARAS

Jaunimo centras
5620 S. Claremont Ave.

8:00 v.v.

CLEVELANDO VYRŲ OKTETO KONCERTAS

Tautiniai namai
6422 S. Kedzie Ave.

8:00 v.v.

VI JAV ir Kanados
Lietuvių Dainų Šventė

liepos 1 d., penktadienis

V PLJ KONGRESO ATIDARYMAS

University of Illinois at Chicago,
Circle Center
750 S. Halsted St.

2:00 v.p.p.

OPERA „I LITUANI”

Auditorium Theatre
70 E. Congress Parkway

8:00 v.v.

liepos 2 d., šeštadienis

V PLJK JAUNŪJŲ TALENTŲ VAKARAS
IR SPORTO ŽAIDYNIŲ
ŽYMENŲ ĮTEIKIMAS

Bismarck Hotel, The Pavillon Theatre
171 W. Randolph St.

7:00 v.v.

liepos 3 d., sekmadienis

ŠV. MIŠIOS LAIKOMOS
KARDINOLO J. BERNARDIN

Quigley Seminary South
7740 S. Western Ave.

10:00 v.r.

Kultūriniai renginiai

liepos 3 d., sekmadienis

PAMALDOS

Lietuvių evangelikų-liuteronų „Tėviškės”
parapijos bažnyčia

6641 S. Troy

10:00 v.r.

VI JAV IR KANADOS LIETUVIŲ

DAINŲ ŠVENTĖ

University of Illinois at Chicago, Pavilion
(Racine ir Harrison gatvė)

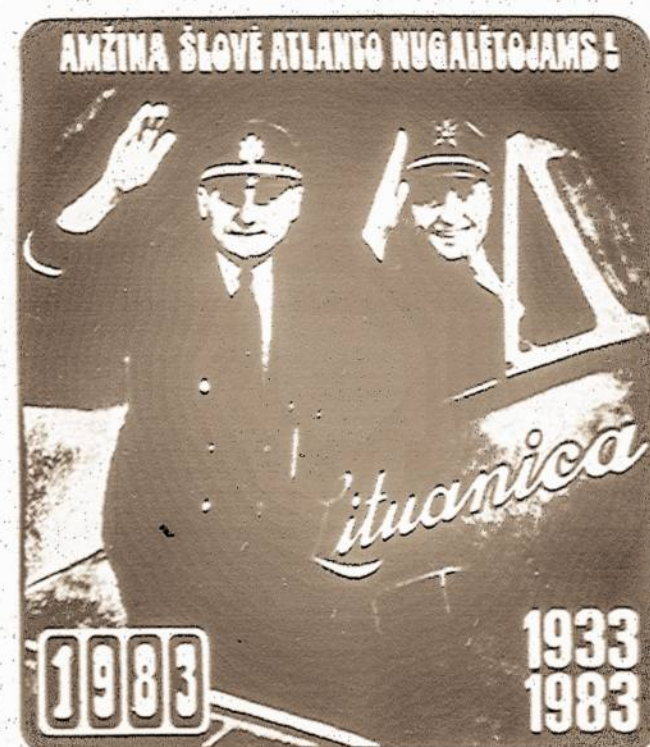
2:00 v.p.p.

II PLD UŽDARYMO BANKETAS

Conrad Hilton Hotel
International Ballroom ir Grand Ballroom

720 S. Michigan Ave.

8:00 v.v.

liepos 4 d., pirmadienis

DARIAUS-GIRĖNO SKRYDŽIO 50 METŲ
MINĖJIMAS PRIE PAMINKLO

W. Marquette Rd. ir S. California Ave.

2:00 v.p.p.

liepos 4-10 d.

V PLJ KONGRESO STOVYKLA
Oberlin College, Oberlin, Ohio

liepos 11-20 d.

V PLJ KONGRESO STUDIJŲ DIENOS
Trent University, Peterborough, Ontario,
Kanada

liepos 11-22 d.

V PLJ KONGRESO DALYVIŲ TURISTINĖS
KELIONĖS

JAV rytų pakrastyje ir Kanadoje

liepos 21 d., ketvirtadienis

V PLJ KONGRESO AMBASADŲ
LANKYMAS

Ottawa, Ontario, Kanada

liepos 22 d., penktadienis

V PLJ KONGRESO SPAUDOS
KONFERENCIJA

Montreal, Quebec, Kanada

liepos 23-24 d.

V PLJ KONGRESO UŽDARYMAS,
KONCERTAS, BANKETAS

Montreal, Quebec, Kanada

LIETUVIAI CHICAGOJE

MOTEKAIČIŲ STUDIJOS MOKINIŲ PASIRODYMAI

Mangirdo ir Adelės Motekaičių pianino ir dainavimo studijos mokinių pasirodymai įvyko gegužės 20 ir 27 dienomis Chicagos Jaunimo centro didž. salėje. Pirmąjį vakarą buvo pianino studijos mokinių pasirodymas, o antrąjį—dainavimo.

Abu pasirodymai buvo gana gausūs jaunaisiais muzikos entuziastais. Dainavimo studijos mokinių tarpe buvo ne vien tik jaunųjų, bet ir senesnio amžiaus mokinių, kurie dar tebelavina savo balsą.

Abiejų studijų mokinių tarpe yra ne vien tik lietuviai, bet ir įvairių tautybių studentų. Iš dainavimo studijos mokinių pažymėtini šie lietuviai: Alida Vitaitė, Donna Bajelytė, Audrė Budrytė, Aldona Pankienė, Dalia Polikaitytė ir Ona Požerniukaitė. Dainininkams akomponavo Mangirdas Motekaitis. Pažymėtina, jog pianino studijos mokinių koncerte jis kelis kūrinius pagrojo ir solo.

Po abiejų studijų mokinių pasirodymų buvo surengtos ir vaišės, kurias paruošė mokinių tėvai. Gaila, kad šalia tėvų ir artimųjų gana nedaug publikos atsilankė. O pasigerėti jaunųjų atlikėjų pastangomis bei sugebėjimais buvo ko.

Linkėtina Mangirdui Motekaičiui ir jo motinai Izabelei ir toliau gražiai reikštis muzikiniame gyvenime!

DARIAUS LAPINSKO OPERINIS PASTATYMAS

Komp. Darius Lapinskas ir jo vadovaujama "New Opera" kompanija pastatė Carl Orfo Antigone gegužės 14 ir 15 dienomis Chicagos Jones auditorijoje. Gaila, jog žmonių atsilankė labai nedaug: per dvi dienas jos buvo tik nepilni du šimtai ir, be abejo, rengėjui buvo nemaža nuostolių. Dėl šios priežasties, kaip atrodo, bent tuo tarpu neįvyks planuota antros operos premjera.

Antigonėje iš solistų buvo viena lietuvė — tai Laima Rastenytė-Lapinskienė, kuri dainavo Antigone.

Talkininkavo ir lietuvių jaunimas — aktoriai su kaukėmis: R. Kaminskas, L. Liubinskas, V. Radvilas, A. Viktora ir Lapinskų sūnus Aras. Scenovaizdis — dail. A. Sutkienės su dail. J. Kelečiaus talka, kostiumai — A. Ramanausko, grimas — St. Kielos, apšvietimas — V. Mickaus su V. Šulaičio talka.

Muzikas Petras R. Aglinskas, Chicago, Ill., savo kompozicijos kūriniu "Karnizas Paneling" laimėjo muzikinį konkursą Northwestern universiteto suruoštose varžybose. Jo kūrinių Northwestern universiteto simfoninis orkestras atliko birželio 5 d. Pick-Stager Concert Hall, Evanstono miestelyje prie Chicagos.

Sol. Roma Mastienė, iš Chicagos ilgesnį laiką vieši Anglijoje. Ten ji dainavo keliose vietose lietuviams ir vietiniams klausytojams net po kelis koncertus.

Lietuvos Vyčių 36 kuopa skelbia konkursą lietuvių kilmės mokslieviams parašyti straipsnį tema "How Have Darius and Girėnas Contributed to Pride in the Lithuanian Heritage?" Pirmą grupę gali būti nuo 6 iki 9 metų, antra — nuo 10 iki 13 metų, trečia — nuo 14 iki 18 metų amžiaus (aukšt. mokyklos mokiniai). Už rašinius skiriamos po 100 dol. trys premijos taupymo bonų. Straipsniai turi būti parašyti anglų kalba nuo 100 iki 250 žodžių, gražiai perrašyti arba mašinėle parašyti. Siųsti: Mrs. Ruth Kazlauskas, Darius-Girėnas Essay Chairman, 2453 W. 45th Place, Chicago, Ill. 60632.

Aras Lintakas baigė Illinois Institute of Technology ir gavo bakalaurą diplomą. A. Lintakas, kaip gabus studentas, buvo išrinktas vienerius metus studijuoti Prancūzijoje ir baigė mokslą Chicagoje. Jis taip pat šoka tautinius šokius ir priklauso skautams.

Algis Plioplys gegužės 15 d. baigė Illinois Institute of Technology Chicagoje su aukščiausiu pažymiu. Kaip geras studentas jau yra priimtas į Mass. Institute of Technology, Bostone, magistro laipsniui ruošti. Be savo profesinio mokslo, jis yra baigęs Chicagos aukšt. lit. mokyklą, dvejus metus lankęs Lituanistinį Pedagoginį institutą.

Vytautas P. Bindokas, rašytojos Danutės ir Vytauto Bindokų, gyvenančių Marquette Parko rajone, sūnus, už pažangumą moksle ir tyrimus yra išrinktas ir aprašytas leidinyje "Who's Who among Students in American Universities and Colleges".

Vita Reinytė, dr. Jono ir Bernadotos jauniausioji duktė, baigė St. Xavier kolegijos Chicagoje gailėtingųjų seserų skyrių ir gavo bakalaurą diplomą.

JAUNŲJŲ PARODA CHICAGOJE

Jaunųjų dailininkų paroda buvo suruošta Čiurlionio galerijoje gegužės mėn. 6-15 d. Tai buvo konkursinė paroda. Premijoms pinigų davė mecenatas iš Clevelando Petras Milašius.

Parodoje buvo išstatyti 9 jaunųjų dailininkų paveikslai. Paveikslai įvairaus pobūdžio ir stiliaus.

Geriausi buvo du Aleksandro V. Eivaitės dideli paveikslai — The Word's been Passed (aliejus) Jury komisija, susidedanti iš meno kritiko John Forwalter, tapybos prof. dail. Larry Pukelis ir skulptoriaus Petro Alekso jos kūrybą įvertino I tapybos premija.

Jonė Karužaitė išstatė 5 savo paveikslus. Ji laimėjo II tapybos premiją. Visi jos kūriniai tapyti akriliu.

Grafikos darbų premiją gavo Rūta Končiūtė. Jos paveikslai:

Gražūs, kad ir pieštuku daugiausia atlikti, buvo Juozo Markevičiaus paveikslai. Jis gavo piešinių premiją.

Vl. Jakubėno Draugijos pirm. Edvardas Šulaitis įteikia čekį Lietuvių Operos pirm. Vyt. Radžiui leidžiamos lietuvių kompozitorių kūrinių plokštelės parėmimui.
Z. Degučio nuotr.

PARĖMĖ PLOKŠTELĖS IŠLEIDIMĄ

Komp. Vl. Jakubėno Draugija, norėdama prisidėti prie Lietuvių Operos leidžiamos lietuvių kompozitorių plokštelės išleidimo, tam reikalui paskyrė 100 dol. auką. Jį iteikė šis Draugijos pirm. E. Šulaitis per komp. Vl. Jakubėnui prisiminti skirtą vakaronę Jaunimo Centre. Auką priėmė Lietuvių Operos pirm. Vytautas Radžius.

Šioje plokštelėje telpa ir vienas komp. Vl. Jakubėno kūriny "De Profundis". Plokštelė yra įdainuota Lietuvių Operos choro kartu su simfoninio orkestro palyda. Ji turėtų pasirodyti liepos mėnesio pradžioje.

Amerikos Lietuvių Vargonininkų-Muzikų sąjungos seimas bus šių metų liepos 4 d. Švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje, Chicagoje. Seimą pažadėjo globoti parapijos klebonas kun. Antanas Zakaruskas. Seimas prasidės 10 val. ryte šv. Mišiomis, po Mišių parapijos salėje bus pusryčiai, paskaita ir bendras susipažinimas. Seimo posėdžiai prasidės 1 val. p. p.

Mūsų ryšiai su čekais

Chicagoje čekų leidžiamo laikraščio **Nedelni Hlasatel** redakcija yra labai draugiška lietuviams. Tai seniausias čekų laikraštis pasaulyje, įsteigtas 1981 m. Už keleto metų švęs 100 m. sukaktį. Šis laikraštis gegužės 15 d. išspausdino kun. J. Prunskio straipsnį "Čekoslovakija turi būti laisva".

Teisinių firma padės lietuviams prieš OSI bylas

Specialių investigacijų įstaiga (OSI), eikvojant milijonus JAV mokesčių mokėtojų pinigų ir naudojantis sovietiniais dokumentais, keliant bylas ryšium su nacių padarytais nusikaltimais Lietuvoje, dedamos pastangos ginti taip neteisusiai užsipuolamus lietuvius, Amerikos piliečius.

JAV Liet. Bendruomenės pirm. dr. A. Butkus ir Amer. Lietuvių Tarybai atstovaudamas kun. J. Prunskis birželio 3 d. lankėsi Kirkland & Ellis advokatų firmos įstaigoje, o Chicagoje, ir su advokatais, labai sėkmingai pasireiškusiais L. Kairio byloje, aptarė būdus ir sudarė planus akcijos ginant lietuvių JAV piliečių, neleistinai OSI įstaigos apkaltinamų, teises.

Nauja A. Bagdono poezijos knyga

Naujos Apolinaro Bagdono poezijos knygos "Žodžiai į tolį" pristatymą lietuvių publikai JC kavinėje balandžio 29 d. suruošė LB Marquette Parko apylinkės valdyba.

Valdybos narė S. Endrijonienė, pasveikino susirinkusius knygos mylėtojus.

Jos pakviestas rašyt. Anatolijus Kairys plačiai ir įdomiai pristatė knygą. Jis pažymėjo ir svarbesnias Bagdono poezijos savybes: ji nepretenzinga turinio atžvilgiu, jaučiasi palinkimas į romantizmą, ilgesys toliu (iš čia ir pavadinimas "Žodžiai į tolį"); kalba paprasta, be išieškotų žodžių, taip pat ir eilėraščių forma; paprastai ji klasiška.

Pedagoginio lituanistikos instituto studentai V. Kirvelaitis, R. Variakojytė, Andrius Kirvelaitis ir R. Steponavičiūtė paskaitė po pora būdingesnių šios knygos eilėraščių. Rimgaudas Kasiulis pagrojo birbyne pora lietuviškų dainelių.

Autorių pasveikino knygos leidėjų Kražiškių sambūrio vardu Juozas Žadeikis ir labai širdingų žodžių buvusių Kražiškių Žiburio gimnazijos draugų vardu Sofija Bražionienė.

Padėkos žodį tarė pats poetas A. P. Bagdonas, kuris taip pat paskaitė naują savo kūrinių "Sugrįžimas" ir du žemaitiškus eilėraščius iš knygos.

Prof. dr. Leonardas J. Šimutis su žmona birželio 20 d. išvyksta į Europą, kur Salzburge, Austrijoje, vadovaus muzikos ir auklėjimo profesorų tarptautiniam seminarui. Seminaras tęsis dešimt dienų. Po to dar aplankys Italiją. Tai jau nepirmas sykis, kai prof. Šimutis tokiems seminarams vadovauja. Jis yra vadovavęs seminarams Anglijoje, Norvegijoje, Šveicarijoje ir Vokietijoje.

Amerikos Lietuvių Tarybos metinis suvažiavimas, kuriame bus sudaryta ir nauja valdyba, šaukiamas spalio 22 d. Tautiniuose namuose, 6422 South Kedzie Avenue, Chicagoje. Centras ir skyriai jau tam pradeda ruošti.

Dr. Jonas Vytautas Dunčia gegužės 22-27 d. dalyvavo tarptautiniame chemikų suvažiavime University of Arizona, Tucson mieste.

Vienybė, 1983 m. birželio 15 d.

KAIP GYVENA IR DIRBA LIETUVIAI KOLUMBIJOJE

Mūsų rytinio pakraščio lietuvių spaudoje nedaug terašoma apie Kolumbijos lietuvius.

Kolumbija yra labai didelis kraštas su įvairia gamta, kalnais ir lygumomis ir didelėmis upėmis ir šaltu ir labai karštu klimatu. Tai labai turtingas kraštas auksu, sidabru, platina, variu, nafta, brangakmeniais, bet jų kasimas dar nepilnai išvystytas. Augmenija taip pat labai įvairi: kava, kakava, ryžiai, medvilnė, bananai, įvairūs melonai.

Dėl to krašto turtingumo yra gražus anekdotas, kurį mums pasakojo Nijolė Stasiukynienė. Sakoma, kad kai Dievas kūrė pasaulį, jis kiekvienai teritorijai ar valstybei davė šio ir to iš gėrybių. Kolumbijos teritorijai jis davė tiek daug, kad angelas, kuris lydėjo Dievą, neiškentė ir, lyg protestuodamas, taręs: "ale Dieve, ar tu neperdaug Kolumbijai duodi?" O Dievas atsakęs angelui: "Tik tu nežinai, kokius aš čia žmones padėsiu". Gal šis anekdotas ne visai pilnai pasako apie tinginius, nes, reikia pabrėžti, kad klimatas prie to prisideda, tas karštis žemumose, o aukštumose, kur klimatas geras, oras skystas ir trūksta deguonies.

Lietuvių kolonija vos 35 m.

Kolumbijos lietuviai atsirado prieš maždaug 35 metus iš tos tremtinių bangos. Niekas čia neatkeliavo iš tų, kurie po pirmo pasaulinio karo, apie 1929 metus, emigravo į Argentiją, Braziliją ir Urugvajų. Dauguma į Kolumbiją vyko tų, kurie negalėjo lengviau kitur patekti. Vyko daugiausia į du miestus į Medeliną ir Bogotą, Kolumbijos sostinę. Pradžioje buvo sunku, bet daugumas neblogai įsikūrė būdami įvairių profesijų. Kolumbija suprato, kad jai reikia daugiau baltosios rasės žmonių, kurie yra darbštesni ir išradingesni negu jų vietiniai, daugumoj maišytos rasės — indėnų su ispanais.

Šiuose dviejuose miestuose lietuviai labai gražiai organizavosi ir veikė, nors būdami labai maži skaičiais. Per tuos 35 metus dar ir iš to mažo skaičiaus nubyrėjo, išvyko dauguma į JAV.

Bogotoje visa veikla yra Lietuvių Bendruomenės Moterų Draugijos rankose. Vyrai nieko nedaro, tik tai finansuoja savo moterų sumanymus, ir taip jos veikia. Medeline beveik viską tvarko jau nuo seniai, atvykęs prieš tremtinius, kunigas Mykolas Tamošiūnas. Šis jau sulaukė 73 metų, bet dar nesustojo

Štai aplinka, kur tam tikroje kalnų aukštumoje auginama kava. Čia vaizdas iš šveicarų kavos plantacijos. Kairėje Nijolė Stasiukynienė.

Vienybė, 1983 m. birželio 15 d.

Kakavos plantacijos. Iš k. i d.: Kolumbietis, Laima ir Algis Didžiuliai, dr. Vytautas Stasiukynas, plantacijos vedėjas kolumbietis, Nijolė Stasiukynienė. Didžiuliai yra ir pramoninkai, kurių viena įmonė Bogotoje, kita Caracase Venezueloje, atstovybė Fort Lauderdale, sandėliai Woodside, N. Y. Turi jie ir gražų pieno ūkį už Bogotos.

Kakavos vaisius auga ant šakų prie pat medžio liemens. Ši lietuvių užvesta plantacija yra 375 akrų dydžio [150 hektarų], užaugina dabar 160 tonų kakavos.

veikes. Netikėtina, kad juos tenai aplanko paskaitininkai (prof. Klimas ir kt.), šokių ansambliai (Grandinėlė), dainininkai ir muzikai (Čapkauskienė, V. Vasyliūnas, filmai apie Lietuvą, Vasario 16 minėjimas. Jeigu jie tenai nesirūpintų kultūrine veikla, tai tikriausiai jie to neturėtų, o Pasaulio Liet. B-nė neturėtų užmiršti jų tenai ir nuolat aprūpinti kuo nors iš kultūrinio įvairumo.

3 val. oru iš Miami

Kolumbija kažkodėl atrodo esanti labai labai toli, bet taip nėra šiais oro susisiekimo laikais. Kadangi visas susisiekimas su Kolumbija eina per Floridos Miami, Bogota yra tikrai 3 valandų kelionė nuo Miami, arba tik pusvalandžiu ilgiau kaip iš New Yorko iki Miami.

Galintys ir turintys pažįstamų ar giminių turėtų apsilankyti Bogotoj ar Medeline, tuo ir ryšiai užsimezga ir įnešama įvairumo kasdieniniame gyvenime. Gera pakeliauti į Kaliforniją ar Floridą, ar kurią nors Europos valstybę, bet yra dar tokia Kolumbija ir Venezuela su savo lietuviais.

Medelinas yra apie 6 valandų atstume nuo Bogotos, keliaujant mašina, o lėktuvu — apie pusvalandį. Bogota yra 2500 metrų aukštumoje ir oras skystesnis. Staigiai patekus į tokį klimatą, kūnas tuojau reaguoja, nes deguonies mažiau. Bet po kelių dienų organizmas

prisitaiko. Tokioje aukštumoje oras daug vėsesnis, naktys ir rytai vėsoki, kalnų viršūnės po debesų danga prasiskleidžia vėliau saulei kaitinant.

Daug aukso ir druskos

Medelinas yra apie 1500 metrų aukštumoje. Metų sezonai čia tikrai du, kai lyja, tada vadina žiema, kada sausra — tada vasara. Kadangi Kolumbija visai prie ekvatoriaus, jos pietinė dalis, tai dienos ir naktys vienodo ilgumo, apie 6 val. ryto aušta ir 6 val. vakaro temsta.

Bogotoje apsilankiusiam būtina pamatyti, be daugelio kitų vietų, šias dvi labai įdomias vietas: aukso muziejų, kuris yra miesto centre respublikos banko moderniose patalpose. Kiek čia aukso! Viskas daugumoje priešistorinių laikų iš iškasėnų įvairių indėnų genčių.

Kakavos medis sodinamas platanos medžio pavėsy. Platana labai panaši į bananą, daug jos suvartojama maistui, nes ją galima ir kepti. Ši plantacija užaugina apie 15 tonų platanos per savaitę.

Viename kambary lyg krautuvės vitrinoje, apšviestoje, prikabinta nuo viršaus iki apačios įvairių senų aukso dirbinių. Akys net raibsta. O kampe krūva aukso laužo, kuris atrodo, amerikietiška išsireiškus, kaip koks džionkas.

Antra įdomybė druskos katedra prie Zipaquirá miestelio, kuris yra apie 40 mylių į šiaurę nuo Bogotos. Čia yra druskos kalnai, kur senovėje indėnai, dar šimtmečius prieš ispanam atvykus, jau kasė druską ir keitė ją į auksą su kitais indėnais, atvykusiais iš labai toli. Jie per šimtmečius prakasė tunelius, prekiaudami druska. Mūsų laikais buvo sugalvota dar kiek prakasti ir įrengti viduje bažnyčia. Tokiu būdu dabar atsirado ši bažnyčia, majestotiška katedra, labai aukštai skliaustais per vidurį. Šonuose didokos navos. Vienoje jų — Marijos statula, iškalta iš druskos, kitoje — prakartėlė, taip pat iš druskos. Figūros abiejų didesnės už žmogų.

Per vidurį altorius labai paprastas be jokių pagražinimų, tikrai didelis medinis kryžius, prie kurio veda platūs laiptai pakopomis.

Visa tai perėjęs, jauti pagautas didingo ir išpūdingo vaizdo. Anga kalno aukštesnėje papėdėje labai didelė, gal pora autobusų sykiu galėtų įvažiuoti. Angos tunelis gal koks pusmylio ilgio iki pat katedros, kur sakoma gali sutilpti ir sutelpa per šventes 10 tūkstančių žmonių.

Daug vištų ir vagių

Prie nuotraukų, pavaizduojančių kai kurių lietuvių išsišakojimą versluose, tenka paminėti tris jaunos kartos lietuvius, įsikūrusius kitam mieste, Cali. Jie atvyko labai jauni su tėvais, priverstais mestis į ūkininkavimą, kuris jiems nesisekė. Tėvai jau mirė, bet sūnūs prasimušė. Du iš jų laiko vištų ūkius. Tas, su kuriuo susipažinom, turi atskirai nuo brolio 100 tūkstančių vištų ūkį. Prie vištų dar turi galvijų nemažą bandą. Ūkis visai arti prie miesto, todėl daugumą produktų parduoda be tarpininkų, vietos gyventojai ateina tiesiog apsipirkti. Šis turi šeimą, jaučiasi gerai įsikūręs, dabar norėtų pasilsėti, pakeliauti, bet negali atsitraukti, nes nėra kam patikėti ūkio vedimą.

Mes čia JAV dejuojam, kad gyvenimas pasidarė per daug palaidus ir pavojingas, daug vagysčių, užpuodinėjimų ir žmogžudysčių. Tokioje Bogotoje namų vienu nepalik, dar pavojingiau. Automobilių gatvėje naktį niekas nepalieka. Tik užpuolimų ir žudynių mažiau girdėti. Vakarašis ir vėlai naktį gatvėse nemažai judėjimo.

K. MATUZAS

Tarybiniai kariai! Tobulinkite kovinę ir politinę parengtį!

Iš Gegužės 1 šukių

VASAROS TINGINYS

Javai pasėti, bulvės pasodintos, Gegužės 1-mosios demonstracijos ir šukiai praėityje, tik mokiniai dar įtemptai tebelaiiko baigiamuosius egzaminus, studentai — stojamuosius. Šiaip gi atėjo visų laukta ir užtarnauta vasara: į Vilnių ir Kauną, į Klaipėdą ir į Šiaulius, į Druskininkus ir į Palangą.

Pastarosios paplūdimuose visą pavasarį darbas virte virė. Reikėjo pataisyti, kaip paprastai, žiemos apgriautą Jūros tiltą, apdažyti tvoras, išlyginti šaligatvius, apvalyti ir sutvirtinti pliažus. Po praėjusių metų tanklaivio katastrofos Klaipėdos uoste iki pat Šventosios reikėjo išvežti tūkstančius tonų mazutu užteršto smėlio. To neužtenka — žiemos audros nuplovė dar koki milijoną kubinių metrų sąnašų taip, kad Kunigiškių paplūdimyje net atsivėrė durpynai, kuriuos melioratoriai turėjo užversti kopų smėliu.

Palangoje dabar gyvena apie 15 tūkstančių nuolatinių gyventojų, taigi kone tris kartus daugiau kaip 1939 m. Sezono metu šis skaičius pašoka net iki 100 tūkstančių ir net daugiau, jei įskaitys tik savaitgaliiui atvažiavusius pasimaudyti. Miesto valgyklos vienu metu gali pavalgydinti 7,5 tūkstančio poilsiautojų. Pliažo ilgis daugiau kaip 10 km. ir nusitęsia iki pat Šventosios.

GINČAS DĖL BASEINO

Lietuvoje ir bendrai Europoje populiarūs tebėra kurortai, kur žmonės suvažiuoja ne tik paatostogauti, bet ir sveikatos pataisyti. Ir Palanga priklauso prie tokių vietų. Čia veikia sanatorių-kurortinių įstaigų "Jūratės" susivienijimas, kuris šimet prasiplėtė trijų aukštų originalios konstrukcijos gydymu kompleksu. Statybos ten dažnai susilaukia pagrįstos kritikos. Susilaukė jos ir naujasis kompleksas, ypač iš sportininkų, kurie gal kiek ir pavydi sveikatos ministerijai.

Girdi, vandens gylis komplekso baseino sekioje pusėje tėra tik 70 cm, o turėjo būti 90. Maudyklės bortai vietoje 30 cm padaryti dvigubai aukštesni, dėl ko esą šokti į baseiną pavojinga. Baseino vonia esanti pasenusio tipo: apėjimo takai — slidūs ir pavojingi. Toks pat nevykęs esąs ir vaikų baseinėlis "Varlinukas" — su aukštais bortais, be šliuozynių, be karuselės...

Užpulti balneologai, kaip ten vadinama kurortinio gydymo specialistus, teisinasi, jog baseinai skirti gydymui, o ne sportui, o be to projektas buvęs parengtas "pagal Centrinės profsąjungų kurortų valdymo tarybos patvirtintą medicininę užduotį, prisilaikant statybinių normų ir taisyklių..." Žodžiu, brokas buvęs užplanuotas, o planas šventas.

Yra Palangoje ir nudistų, nors jie ten nė patys savęs, nei kiti jų nereklamuoja. Renkasi jie atskirai

Ansamblis "Lietuva", kuris neseniai buvo suruošęs savo 1000-ąją pasirodymą, vėliausiame savo koncerte Vilniuje. V. Kapočiaus nuotr.

vyrų ir moterų pliažuose. Bet iškilo pavojus šiam ievų draustiniui, nes konservatoriai nori jį paversti gydymu, kur medikai teiktų rekomendacijas, rengtų specialias mankštas. Grynai sporto mėgėjams visgi pavyko išsikovoti šešias "aktyvaus poilsio aikšteles".

Tik gal tarp visų konfliktų aštriausias; — nors ir mažiausiai apie jį kalbama, — yra svetimųjų antplūdis į Palangą. Plūsta jie į gražiausias Lietuvos vietas kaip skėriai, kai tuo tarpu už dabartinės Rusijos imperijos ribų gyvenantiems lietuviams į Birutės ir Naglio kalną kelias užtvertas. Ir visa tai "taikos, komunistinio humanizmo ir internacionalizmo" vardan.

KOLEKTYVINIAI SODAI

Tie, kurie nepatenka į Palangą, gali krapštytis savo "kolektyviniuose sodeliuose". Tai žemės lopinėliai, paskirti prašantiems miestiečiams nederlingose ir nenaudojamos žemės priemiesčiuose. Veidmainiškoji partija juos vaizduoja kaip poilsio ir sveikatos šaltinį miestiečiams, o iš tikrųjų tai jie turi papildyti skrumnią valstybinę prekybą vaisiais, uogomis ir daržovėmis.

Deja, kaip beveik visur, taip ir čia, gyvenimas nukrimpa nuo partijos plano. "Sodininkai" pagrindinį savo dėmesį ėmė skirti vilikėms tuose daržukuose, o ne uogytėms ir pamidoriukams. Gal dar ir todėl, kad net tuos sodybinius sklypelius gauti nelengva; jie dažniausiai skiriami dabartiniams poneliams, kuriems svetimas ir grėblys, ir kastuvai, o ot vila baliukams — tai kas kita.

Tad ir ėmė tie tariami sodininkai visokiais keliais gabentis plytas, rąstus, plyteles ir kitokią deficitinę medžiagą, naudoti tam savo įmonių transportą ir neretai darbo jėgą. Ta "sodininkystė" taip išplito, kad neseniai net pats Maskvos Centro komitetas ja susidomėjo ir ėmė naujiesiems kapitalistams kelti bylas už statybinių medžiagų vogimą ir už piktnaudžiavimą tarnybine padėtimi.

Taigi šiuo metu kolektyvinių sodų dėmesys vėl grąžintas į uogytės

ir obuoliukas. Medikai apskaičiuoja, kad žmogui vidutiniškai per metus reikia suvalgyti po 92 kg vaisių ir uogų. Kolektyvinių sodų nariai, kurių Lietuvoje yra 122 tūkstančiai, raginami savo sklypliuose išauginti ir parduoti kooperatyvams po 20-30 kg uogų. Tikimasi tokiu būdu surinkti tris tūkstančius tonų uogų.

PRIVATI INICIATYVA

Panašiai skatinama privati iniciatyva ir miško grybų rinkime ir pardavime. Pavasarį Lietuvoje, ypač Varėnos apylinkėse ir Marcinonių miškuose, gausu bobausių ir briedžiukų. Pirmieji auga pušynuose ir eglynuose, antrieji — lapuočių miškuose. Abiejų kepurėlės primena aligatoriaus odą, tik bobausių kepurėlė nereguliarios formos.

Grybų supirkimo punkte už šviežių bobausių kilogramą moka 80 kapeikų, už džiovintų — iki 17 rb. Valdžia numato šiais metais į įvairias Europos valstybes eksportuoti tris tonas džiovintų bobausių.

Žinoma, didžiausią naudą valstybė gauna iš pagalbinių ūkelių priskirtų kolūkiečiams. Juos dabar valdžia skatina, parduodama privatininkams sėklą ir gyvulius bei įdirbdama žemę, o, derlių nuėmus, supirkdama produktus. Štai ekonomiškai silpnose Veiverių apylinkėse pernai iš kiekvieno gyventojo karvės buvo supirkta po 2764 kg pieno ir iš kiekvieno kiemo — 489 kg mėsos.

— Ankstesniais metais gyventojų gyvulių vis mažėjo, — aiškina Prienų rajono vykdomojo komiteto pirmininkas V. Maruškevičius, — o dabar jau kuris laikas pastebime priešingą tendenciją.

Jis ragina didinti privačius sklypus iki ketvirčio hektaro. Dabar jų dydis tik penktadalis ha.

To dar neužtenka. Neseniai oficialus Tiesa paskelbė vedamąjį apie gyvenamąjį namą ir jo aplinką. Ten tarp kitko rašoma:

Tačiau dar gerokai skiriasi komunalinių ir individualių gyvenamųjų namų aplinka. Savininkas savo sklypelyje paprastai buna išpurenęs kiekvieną žemės pedą, per sausras palaistydamas rupeštingai augina kiekvieną želmenėlį. Dažnas

toks vienos šeimos namas, jo aplinka iš tolo spinduliuoja tvarka ir jaukumu. . . . Deja, labai neretai daugiabučiai pastatai, jų aplinka būna ir apleisti.

O tempora, o mores! (kas per laikai, kas per papročiai), pasakytų vienas. Atrado Ameriką! — pasakytų kitas.

KLESTI MOKSLAS

Viena gyvenimo sritis, kurioje dabartinė Lietuva stovi aukštai, yra gamtos ir pritaikomieji mokslai. Neseniai buvo paskelbta informacija, kur ateinančiais mokslo metais jaunimas galės mokyti. Ten nurodomi 21 pramonės statybos bei transporto technikumai, ir tiek pat žemės ūkio technikumų, penki ekonomikos technikumai ir šešios medicinos mokyklos, devynios aukštesniosios muzikos bei pedagoginės mokyklos, septynios kultūros bei meno mokyklos ir du taikomosios dailės technikumai. Retų specialybių kandidatai siunčiami ir į Rusijos mokyklas.

Į šių specialiųjų mokyklų dienišius skyrius priimami studentai iki 30 metų, baigę metus bendrojo mokslo. Stojančiųjų į vakarinius ir neakivaizdinius skyrius amžius neribojamas. Mokiniai gauna 30 rb mėnesinę stipendiją.

Besimokantieji dažnai gyvena bendrabučiuose. Neseniai žurnalistas aplankė du tokius bendrabučius Vilniuje Saulėtekio alėjoje: Vilniaus inžinerinio statybos instituto (VISI) ir Vilniaus valstybinio pedagoginio instituto.

VISI bendrabučiuose gyvena daugiau kaip pusantro tūkstančio studentų. Tai beveik pusė instituto auklėtinų, kurių tėvai gyvena ne Vilniuje. Daugelio studentų prašymai apsigyventi bendrabutyje dėl vietų stokos negali būti patenkinti.

Inspektoriai rado, kad kambariuose ankštoka. Koridoriai niūrūs, daug kur prie durų atkritęs tinkas. Be jokio skonio kambariuose priklijuota įvairiausių plakatų, kur pakliūva išmėtyti daiktai. Studentai skundėsi, kad nėra kur praleisti laisvalaikį, nėra sporto salės, nėra nei teniso, nei badmintono aikštelių. Matosi koridoriuose besimėtančios nuorūkos ir popieriai. Šeštadieniais ir sekmadieniais kažkodėl neveikia liftai; reikia reikia kopti patiemis net į 16-tąjį aukštą!

Studentams draudžiama sėdėti ant lovatiesių, o tuo tarpu kėdžių trūksta. Bendrabučių taryba kovoja su rūkymu kambariuose, ypač pas merginas. Studentai skundžiasi, kad visokios inspekcijos yra per dažnos ir neduoda jiems kada atsipūsti.

— Sunkiai gyvename, — prisipažįsta vieno bendrabučio komendantas V. Bilinskas.

Vilniuje, Mažojoje baroko salėje, įvyko kompozitoriaus Jono Pauliko autorinis koncertas. J. Paulikas, baigęs Lietuvos valstybinę konservatoriją (prof. J. Juzeliūno klase), gyvena ir dirba Klaipėdoje. Jis yra įvairių žanrų — simfoninių, kamerinių, vokaliųjų — kūrinių autorius.

Vienybė, 1983 m. birželio 15 d.

LIETUVIŲ EKSKURSIJA Į IZRAELĮ, EGIPTĄ IR GRAIKIJĄ

VYTAUTAS VAIČIULIS

[Taša iš pereito numerio]

Balandžio 28 d., perėję gana ilgai užtrukusią muitinės procedūrą, tempdami savo bagažą, atsiduriame Egipto autobuse. Mūsų naujas gidas Juozapas, apie 30 m. vyras, nelabai kalbus (didelis skirtumas nuo Izraelyje turėto gido), praneša, kad mes turime nedaug laiko, nes 5 val. vak. mums reikia pasiekti Suezio kanalą. Kelias beveik tuščias, kiek mylių per valandą mes važiuojame, nežinia, bet mes kartais pašokstame nuo sėdynių arba vėl krypstame į šalį.

Dairomės po Sinajaus smėlio pustomus laukus ir kalnelius, retkarčiais pamatome kokį dar nuo karo paliktą Izraelio nepaimtą laužui surūdijusį tanką. Privažiuojame kartais maža oazę, čia kokia pora mažų, lūšnelių, be durų ir langų, tik skylės juodojo jų vietoje, ant viršaus užmestos kelios palmių šakos ar kas kpanašaus. Snaudžia priištą asiliukas, ar kokia nususi ožkelė, gal dar keleta vištų, ir viskas. Pamatome prie kelio vieną kitą sargybos postą, bet jie mūsų nestabdo. Artėjant prie Viduržemio jūros, atsiranda daugiau žalumo — palmių, žmonių nedaug. Tokiu būdu prieš 5 val. vak. mes pasiekėme Suezio kanalą. Čia laukė ilga eilė automobilių ir sunkvežimių, bet mes važiuojame iš kito galo, taip atsiduriame eilės priekyje, o keltui atplaukus, beveik pirmieji atsiduriame ant jo. Nors kanalu plaukia ir didieji prekybiniai laivai, nė nepajutome, kad jau esame antroje kanalo pusėje. Ilgai negaisdami palei kanalą, pasukome pietų link. Čia žemė, atrodo, drėkinama, matosi vynuogių laukai, alyvų medžiai ir kitokia augmenija.

Prieš saulei nusileidžiant, pasiekiamo Cairo miestas. Jame gyvena apie 12 milijonų žmonių, (o visame Egipte — 44 milijonai). Gatvėse pilna automobilių bei sunkvežimių, ir mes jau vos judame, kol pagaliau visai sustojame tik vėly vakarą. Tamsoje pagaliau pasiekėme mūsų viešbutį "Holiday Inn Sfinx".

Vakarienei valgių pasirinkimas didelis, bet mus prigrasino negerti vandens, nevalgyti daržovių, vaisių. Pasiimame mėsiškų valgių, nusiperkame alaus, kas vyno ar vandens. Taip pasistiprinę nuėjome miegoti.

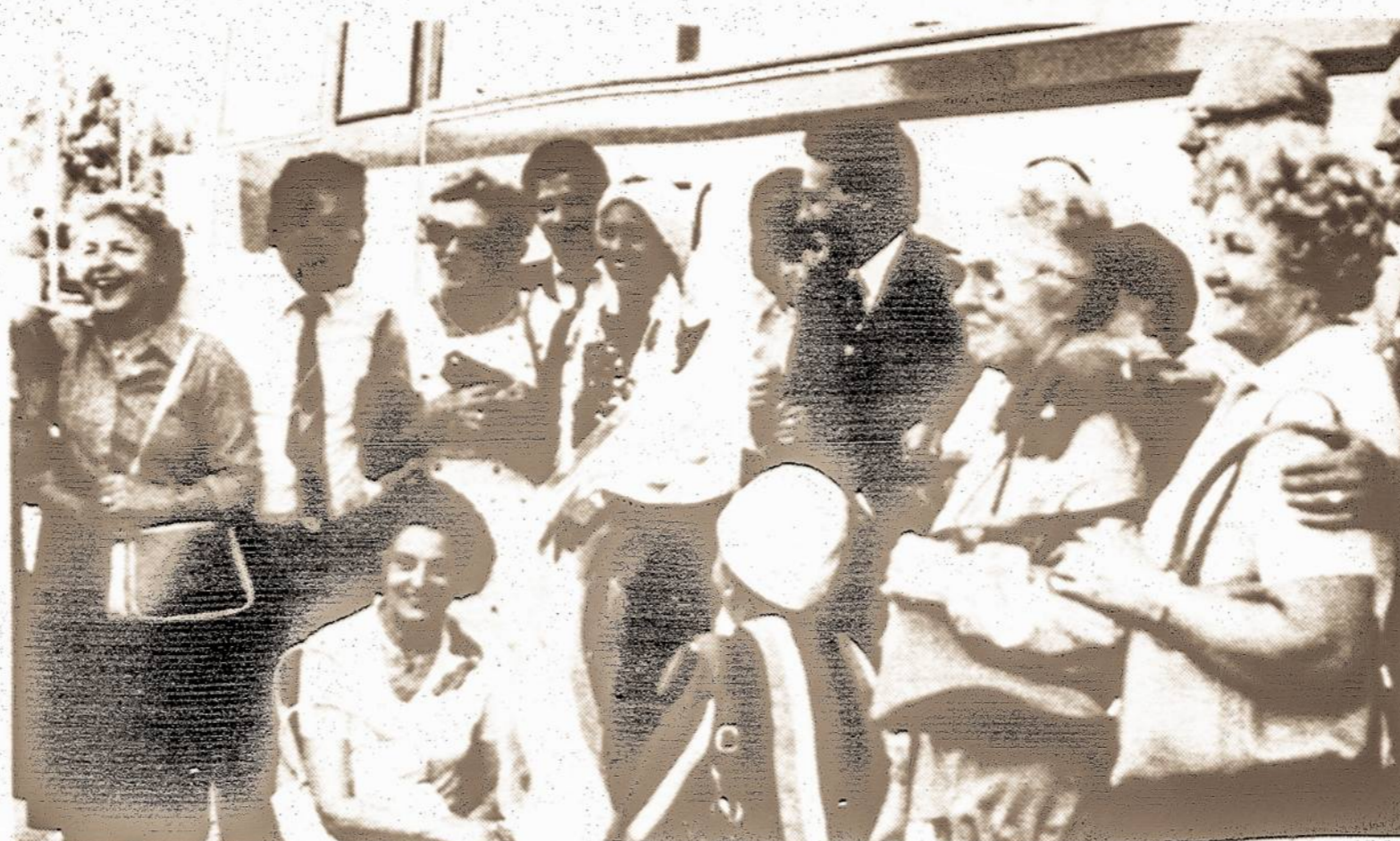
Cairo mieste

Balandžio 29 d. ryte pro savo kambario langą pamatėme dviejų piramidžių viršūnes. Mūsų viešbutis buvo Giza priemestyje, netoli tų piramidžių. Mes turime skubėti praustis, valgyti, ir vėl į autobusą. Kąžin kodėl mūsų autobuso nebuvo, tai gidas įsakė šalia stovinčiame autobuse susėdusiam vokiečių grupei išlipti ir suleido mus. Kilo ginčas, bet vėliau mes sutilpome visi tame autobuse.

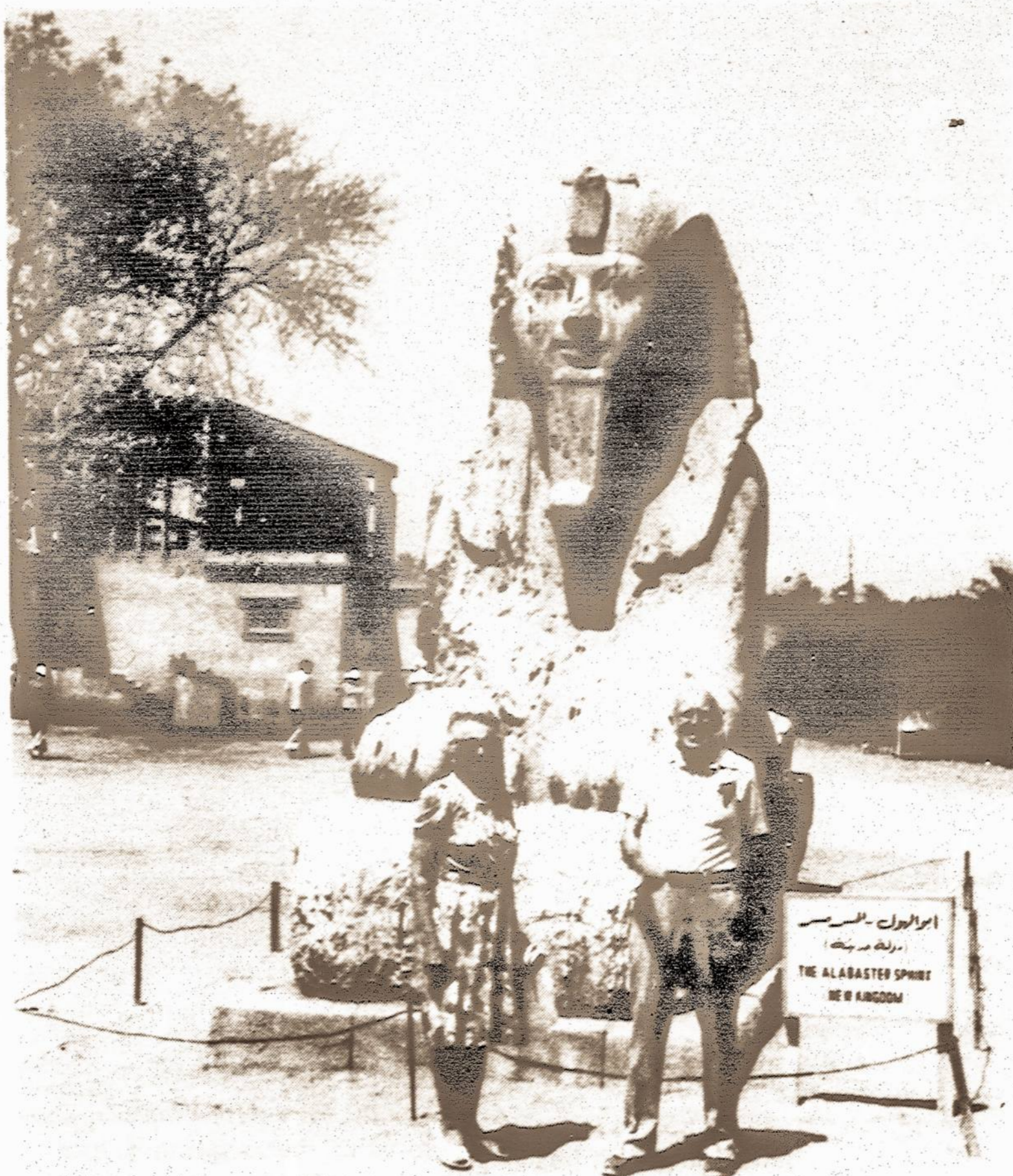
Važiuojame prie Nilo upės į miesto centre esanti egiptiečių muziejų. Čia yra apie 100,000 eksponatų iš faraonų laikų.

Praeiname pro sarkofagus, juodo granito sfinksus, visi norime pamatyti Tutankhamuno kolekciją, kurios dalis neseniai buvo atvežta ir į New Yorką. Čia yra visi to Faraono kapo eksponatai. Viskas žiba auk-

Vienybė, 1983 m. birželio 15 d.

Lietuvių grupės turistai padainavo egiptiečių grupės vestuvinininkams, paliknėję jiems laimės. Su jais Remienė, Vaitkus, Pavilionienė ir kt.

Prie Alabaster sfinkso.

su. Mes stebėjomės, kaip tuo metu egiptiečiai viską taip dailiai padarydavo.

Tutankhamuno kapas rastas, plėšikų mažai paliestas. Nors tas faraonas mirė, turėdamas 19 metų, tačiau jo mumiją buvo idėta į keturias dėzes, tris karstus, paskutinis iš gryno aukso. Jo kapą atrado archeologas H. Carter 1922 m.

Muziejų uždaro trečia val. Mes sugrįžtame viešbutin

Balandžio 6 d. rytą mus prikėlė 4 val. ryto. Svintant išvažiavome į aerodromą skristi į Luxor miestą, kuris yra už 450 km į pietus nuo Cairo. Jame gyvena 30,000 žmonių. Kadaise, dar prieš Kristaus era Luxor buvo Egipto sostinė.

Imperijos laikais faraonai prista- tė čia milžiniškų šventyklų, rūmų ir to laiko valdovų bei karalienių kapų. Egipto valdovai 3000 metų prieš Kristų statė piramides, vėliau pradėjo statyti kapus, su kambariais, mumijomis ir daiktais, kurie turėjo aprūpinti mirusį aname pasaulyje.

Dabar tie kapai tušti, plėšikų, dar prieš Kristaus atėjimą, išvogti,

likę tik sienos ir lubos išpuoštos freskomis ir piešiniais.

Mes vaikštome iš vieno buvusio kapo prie kito, iš vienos šventyklos į kitą, o temperatūra apie 100 laipsnių. Mūsų ūpas nekoks, mes suglebę nuo karščio.

Grįžome viešbutin. Pavalgę ir pailsėję, pavakariais važiuojame arklių traukiamais vežimais į dar vieną musulmonų mečetę, stovinčią prie Nilo upės. Ji sujungta su kita šventykla sfinksų alėja, bet dabar

tų sfinksų likę nedaug, rodos, apie 40. Grįžome į viešbutį, ir sutemus autobusu važiuojame į aerodromą grįžti atgal į Cairą.

Garsiosios piramidės

Pravažiuojami mes jau kelis kartus matėme piramides. Cheopso piramidė yra pati didžiausia. Ją statė apie 20 metų 100,000 žmonių. Užima 13 akrų ploto, joje virš 2 milijonų dvi su puse tonos svorio akmenų. Cheopso valdė 2960 metais prieš Kristų. Piramidės viename šone yra skylė, pro kurią galima įeiti į vidų, bet oras buvo karštas, tai nedaug kas lindome į vidų.

Kitos dvi piramidės gerokai mažesnės. Pro jas tik pravažiuojame. Prieš piramides stovi didžiulis sfinksas, jis yra iškaltas iš vieno akmens. Jo aukštis 20 metrų, ilgis 73 m. (kaip jie tą akmenį čia ir atvilko?), nes aplinkui akmenų nėra, vien tik smėlis.

Važiuojam Nilo slėnių. Žaliuoja sodai, žmonės dirba laukuose, ar ką tai kaupia. Matome pakinkytą asiliuką. Jo galva ir akys užrištos skuduru. Jis vaikšto ratu, tempdamas prie jo priištą karties galą. Pasirodo taip pompuojamas vanduo iš Nilo lauku drėkinimui (nei elektros nereikia) o asiliukui užrištos akys, kad einant ratu galva neapsisuktų. Taip aiškino gidė.

Sustojame pažiūrėti, kur audžia ir parduoda kilimus. Čia yra mažų ir didelių bei labai gražių kilimų, kaštuojančių nuo 50 iki keleto tūkstančių dolerių. Antrame aukšte jauni berniukai, sakyčiau, dar vaikai 10-15 metų amžiaus, susėdę ant žemų suoloelių, prieš save pasikabinę ant sienos audžiamą kilimą, taip vikriai kaišioja pirštais tarp siūlų mažai dėmesio kreipdami, ir padaro stebėtinai gražius raštus.

Pavakariais dar sustojom pažiūrėti kvepalų bei elekso gaminių, kuriuos kadaise naudodavo Egipto ir Nilo gražuolės.

Storas arabas, matyt, savininkas pakvietė mus atsisėsti, paaiškino apie kvepalus, jų kilmę, gaminimą ir t. t. paskui ir sako: "Jei jūs ką pirksite, ar nepirksite, aš nesupyksiu, bet jeigu jūs atsisakysite išgerti su manim kavos ar arbatos, tai aš išsiėsiu. Po to pradėjo duoti mums pauostyti tų kvepalų, užtepdamas kiekvienam ant rankos tų aliejų. Bet mūsų daugumai tie kvapai atrodė per stiprūs. Vyrai beveik visi palengva iškiutinome laukan, moterys užtruko ilgiau — kai kurios pirkosi tų kvepalų.

Bus daugiau

Prie vienos šventyklos.

Baltic Americans Attend White House Ceremonies for Baltic Freedom Day

During a White House reception and signing ceremony in honor of the Joint Congressional Resolution designating June 14th Baltic Freedom Day, President Reagan lashed out at the continued Soviet occupation of Estonia, Latvia and Lithuania.

Nearly 200 Baltic-American community leaders took part in the June 13th activities at the White House which included briefings on current issues by Administration officials, a White House reception and signing ceremony. The ceremonies represent the first time a presidential Administration has invited Balts to the White House.

Mrs. Faith Ryan Whittlesey, Assistant to the President for Public Liaison, and Mr. Linas Kojelis, Special Deputy Assistant for Public Liaison, welcomed Baltic-Americans to the White House.

After his remarks, President Reagan signed the proclamation designating June 14th as Baltic Freedom Day. Among the many Baltic-Americans present for the signing, were many of the presidents for the different Estonian, Latvian and Lithuanian organizations.

The purpose of Baltic Freedom Day is two-fold. It represents a reaffirmation of the U. S. non-recognition policy and serves to mark the 42nd anniversary of a tragic day in Baltic history. On June 14, 1940, hundreds of thousands of Balts were forcibly removed from their homes and deported to Siberia by the invading Soviet Army. Since 1940, the three Baltic countries, Estonia, Latvia and Lithuania continue to be unlawfully occupied by the Soviet Union.

Presidential Documents

Proclamation 5068 of June 13, 1983

Baltic Freedom Day, 1983

By the President of the United States of America

A Proclamation

In 1940, Soviet armies invaded and occupied the independent countries of Lithuania, Latvia, and Estonia. The peaceful, Western-oriented Baltic nations were crushed by the force of arms of their hostile neighbor. Under the cynical arrangements of the infamous Ribbentrop-Molotov agreement, the Soviet Union forcibly incorporated the three Baltic Republics into its empire.

Following the Soviet takeover, tens of thousands of the Baltic peoples were subject to imprisonment, deportation, persecution, and execution. Their religious, cultural, and historical heritage has been denigrated. The foreign political system which now controls their homelands has attempted to force these unwilling people to accept an alien life of totalitarian domination. But it has failed.

Today, the Baltic peoples continue to struggle to attain the freedoms we enjoy. These men and women still suffer harsh imprisonment, banishment, and persecution for their beliefs. Brave Lithuanians, Latvians, and Estonians still seek to exercise their human rights to think, speak, and believe as their conscience directs them.

The people of the United States of America share the just aspirations of the people of the Baltic nations for national independence, and we cannot remain silent in the face of the continued refusal of the government of the U.S.S.R. to allow these people to be free. We uphold their right to determine their own national destiny, free of foreign domination.

The government of the United States has never recognized the forced incorporation of the Baltic States into the Soviet Union and will not do so in the future.

In its defense of the rights of the Baltic people, the United States does not stand alone. On January 13th, the Parliament of Europe passed a resolution by an overwhelming majority on "The situation in Estonia, Latvia and Lithuania," calling for the restoration of self-determination for the Baltic States.

By House Joint Resolution 201, the Congress of the United States has authorized and requested the President to designate June 14, 1983, as "Baltic Freedom Day."

NOW, THEREFORE, I, RONALD REAGAN, President of the United States of America, do hereby designate June 14, 1983 as Baltic Freedom Day. I call upon the people of the United States to observe this day with appropriate remembrances and ceremonies and to reaffirm their commitment to principles of liberty and freedom for all oppressed people.

IN WITNESS WHEREOF, I have hereunto set my hand this thirteenth day of June, in the year of our Lord nineteen hundred and eighty-three, and of the Independence of the United States of America the two hundred and seventh.

Ronald Reagan

The late Cappy Petrash and her husband Bud Greenspan.

Cappy Petrash-Greenspan

Cappy Petrash Greenspan, an Emmy award winning producer and co-owner of Cappy Productions, died on June 3rd after a brief illness at Columbia Presbyterian Medical Center. She was 51 years old.

Mrs. Greenspan received an Emmy award as the executive producer and associate director of *The Olympiad*, the critically acclaimed documentary series written, produced and directed by her husband, Bud Greenspan.

Most recently, Cappy Productions was selected to write, produce and direct the Official Film of the 1984 Olympic Games. Mrs. Greenspan was to serve as a writer and associate director of the 1984 Official Film.

Among Mrs. Greenspan's accomplishments since joining her husband in 1972 to form their own company include directing the location shooting for *Numero Uno*, a thirteen-part documentary series which features legendary sports champions; serving as executive producer on *Time Capsule: The Los Angeles Games of 1932*, a ninety-minute docudrama for NBC; senior producer and location director for the annual Heisman Trophy Award Special, which was broadcast live nationally via satellite in 1981 and 1982; executive producer for the three-part television documentary series *Sports in America*, based on James Michener's books; and executive producer of the 100 Olympic vignettes and short features produced by Cappy Productions as part of NBC's advance coverage of the 1980 Summer Olympic Games in Moscow; Executive Producer of *Wilma*, the life of Wilma Rudolph which was the highest rated movie of the week in 1977.

Mrs. Greenspan's background includes writing, broadcasting, producing, and filmmaking. A member of the original team that broadcast *Monitor*, NBC's award-winning Network Weekend Radio Service, Mrs. Greenspan worked on that

program as a writer, producer, broadcaster and assignment editor.

While at NBC, Mrs. Greenspan wrote and produced for such diverse personalities as Barbara Walters, Ed McMahon, Joe Garagiola, Frank McGeen, Frank Blair, Edwin Newman, Arlene Francis and Hugh Downs.

In 1972, she and her husband were NBC's only correspondents reporting on radio and television from the Munich Olympic Games.

Mrs. Greenspan was born and raised in New York City. She was a graduate of Jackson College in Massachusetts, a division of Tufts University.

She is survived by her husband, Bud, and her mother and sister, Anna and Martha Petrash, all of New York City.

A gathering to celebrate her life was held at Cappy Productions, 33 East 68th Street on Tuesday, June 7th.

AREA BALTIC-AMERICANS PROTEST UNLAWFUL SOVIET RULE OVER BALTIC STATES

Washington, D. C. — Area youth of Estonian, Latvian and Lithuanian descent demonstrated in an automobile procession on Tuesday, June 14th, from 9 a.m. to 11 a.m. and 2 p.m. to 4 p.m. through the mall area of Washington to observe Baltic Freedom Day and denounce the Soviet Union's unlawful rule over Estonia, Latvia, and Lithuania.

From 11 a.m. to 2 p.m. the group staged a demonstration at Georgetown University, where U.S. Ambassador to the United Nations Jeanne Kirkpatrick was scheduled to speak. The purpose of the demonstration was to appeal for Ambassador Kirkpatrick's support in advocating the Baltic case for self-determination at the UN. The day concluded with a candlelight vigil at 7:30 p.m. on the steps of the Lincoln Memorial facing the Potomac River.

Amerikoje lankosi kun. P. Urbaitis

Iš Brazilijos į New Yorką laivu atvyko žinomas salezietis, buvęs Kinijos misijonierius kun. Petras Urbaitis. Amerikoje jis išbus iki birželio 20 d., ketina dalyvauti ir lietuvių dienose Chicagoje, o po to keliaus į Europą.

Numato lankytis Vengrijoje, kurios sostinėje Budapešte liepos pabaigoje ir rugpjūčio pradžioje vyks 68-asis pasaulinis esperantininkų kongresas. Kun. Urbaitis yra didelis esperanto entuziastas. Jis aktyviai dalyvavo 66-ajame kongrese, vykusiame 1961 m. Brazilijos sostinėje Brasilia.

Jau šešeri metai, kai kun. Urbaitis gyvena Sao Paulyje, Brazilijoje, dirbdamas šv. Kazimiero lietuvių misijoje, kuri rūpinasi religiniu patarnavimu visos Brazilijos lietuviams.

Jis yra retas iš lietuvių kunigų, kuriam pavyko aplankyti visos Brazilijos lietuvius. Jis ir knyga yra parašęs apie Braziliją ir jos lietuvius. Dabar ieško leidėjo.

Atvykdamas kun. Urbaitis atsivežė nemažai egzempliorių salezišką tik išleistos knygelės "Širdies giesmė Petriukui". Knygutės autorius dr. Vytautas Dambra, anksčiau gyvenęs ir veikęs New Yorke, o vėliau buvęs Amerikos diplomatu Lotynų Amerikoje. Ši knygutė yra pašaukiminio turinio.

Tuo pačiu laiku kun. Urbaitis čia

dairysis, bandydamas surasti kokią raštingą lietuvių, kuris sutiktų vykti į Braziliją ir ten apsigyventi bei padėti redaguoti lietuvišką laikraštį. Kun. Urbaitis sako, kad Brazilijoje tokiam asmeniui būtų parūpinamas butas, jis gautų atitinkamą atlyginimą. Ten klimatas yra geras — amžinas pavasaris ir pragyvenimas nebrangus.

Prisiminė poetą J. Aistį

Poetą Joną Aistį, jo 10-ies metų mirties proga prisiminė būrys jo newyorkiečių draugų ir jo poezijos gerbėjų.

Aistis mirė Washingtone 1973 m., bet jis ilgai gyveno ir kūrė Brooklyne.

Pamaldas pranciškonų vienuolyno koplyčioje atlaikė jo draugas poetas Tėvas Leonardas Andriekus, OFM, ir pasakė atitinkamą žodį. Po pamaldų bibliotekos patalpose įvyko akademinė dalis. Apie velionį kalbėjo jo geras pažįstamas poetas Paulius Jurkus. Po to Tadas Alinskas perdavė iš juostos Aisčio poezijos, paties velionio įkalbėtos visai prieš jo mirtį.

Dalyvių tarpe buvo matyti poeto buvusių kolegų rašytojų ir poetų jų tarpe Kotryna Grigaitytė, Nelė Mazalaitė, Antanas Rimydis, Steponas Zobarskas ir kt.

Bostometis Gintaras Karosas, ne tik Amerikoje, bet ir Lietuvoje žmonėms platina savo prekes — marškinius, kuriais jis papuošė savo drauga. Čia jis matomas su populiariu Lietuvos lengvosios estrados dainininku Antanu Šabaniausku Vilniuje. Solistas su pasisekimu dainuoja sostinės naktiniuose klubuose ir yra publikos labai šiltai sutinkamas. V. Kapočiaus nuotr.

POEZIJOS PAVASARIS—1983

Gegužės 26 d. Vilniuje prasidėjo 19-sis iš eilės Poezijos Pavasaris — tai masiniai renginiai, kuriuose poetai susitinka su visuomene.

Šios šventės proga pasirodė kasmetinis leidinys — poezijos knyga "Poezijos Pavasaris — 83", kuris iliustruotas fotomenininkų darbais.

Čia telpa ir JAV gyvenusio ir čia prieš 10 metų mirusio poeto Jono Aleksandravičiaus-Aisčio kūryba. Talpiname jo eilėraščių "Atminimai" iš to rinkinio.

ATMINIMAI

Ko jūs, atminimai, šią naktį keliatės,
Ko jūs, pakaruokliai, kylat iš kapų?
Trupučiukas ilgesnio, senų žodžių keletas,
Praeitį pakvipus jazminų kvapu . . .

Ir buvai gal mano, ir buvai gal niekieno,
Gal, maniau, už marių, o buvai gal čia.
Kažin kas man džiaugsmą ėmė ir išniekino —
Dilo ir sudilo pamaži delčia.

Kaip kartojau žodį, nieko nū nereikiantį!
Žinoma, galėjau gal praverst be jo,
Bet norėjau visa, visa tai išaiškinti,
Kad daugiau nedirštų niekas abejot.

Tai mačiau berželį, o jau tokį nuolankų . . .
Kaip tuomet tikėjau! Gal dabar tikiu?
Ir vijausi laimę, bėgdamas užuolanka,
Aš maniau — užbėgsiu laimei už akių.

Kaip mane ji gundė, kaip mane ji trotino!
Aš gerai žinojau — ji mane apgaus . . .
Verkė ir rūgojo vieną kartą motina
Anta marių krašto kažin ko brangaus!

Trupučiukas ilgesio, senų žodžių keletas
Ir kadais matytų keletas veidų . . .
Ko jūs, pakaruokliai, šią naktį keliatės?
Tai ne man, o žodžiui šičia bus graudu . . .

Vytautas Beleckas ir sūnus Jonas, sav. WINTER GARDEN SVETAINĖS, 1883 Madison St., Ridgewood, N. Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

1983 Tours to Lithuania 12-18 Day Fully Escorted Tours

1983 TOUR SCHEDULE

18 DAYS	A SPECIAL CULTURAL TOUR DESIGNED FOR STUDENTS AND YOUNG ADULTS TO ACQUAINT THEM WITH LITHUANIA'S CULTURAL AND ARTISTIC HERITAGE
	Tour #816: August 16 — September 2 \$1,899 Itinerary: 11 days Lithuania, 3 Leningrad, 2 Moscow, 1 Helsinki
17 DAYS	LITHUANIA, POLAND, LATVIA & GERMANY
	Tour #714: July 14 — July 30 \$1,799 Tour #915: September 15 — October 1 \$1,699 Itinerary: 6 days Vilnius, 4 Riga, 3 Warsaw, 1 Frankfurt
12 DAYS	LITHUANIA & RUSSIA
	Tour #705: July 5 — July 16 \$1,569 Tour #809: August 9 — August 20 \$1,569 Tour #906: September 6 — September 17 \$1,569 Tour #104: October 4 — October 15 \$1,279 Itinerary: 6 days Vilnius, 3 Leningrad, 2 Moscow

ALL DEPARTURES FROM NEW YORK AND BOSTON
VIA LUFTHANSA AND FINNAIR

We prepare invitation documents for relatives to visit the USA from Lithuania.
Darius-Girenas 50th Anniversary Commemorative Calendar available. \$5.00.

Baltic Tours
293 Auburn St.
Newton, Mass. 02166
616-965-8080/969-1190

MOTERYS

Dainavimo Studijos Chicagoje vedėja sol. Izabelė Motekaitienė. Jos studijos mokinių pasirodymas įvyko gegužės 27 d. Jaunimo Centre.

Z. Degučio nuotr.

Dr. Genovaitė Kazokienė iš Australijos, dalyvavusi LB Kultūros tarybos surengtose premijos įteikimo iškilmėse New Yorke už savo anglų kalba parašytą veikalą apie Čiurlionį, buvo atvykusi į Chicago. Ji lankė savo pažįstamus ir draugus, po to bus nuvažiavusi į Torontą, o birželio pradžioje iš Los Angeles išskrido atgal į Australiją.

MOTERIS APIE MOTERIS POETES

Iš Montrealio atvykusi dr. Ilona Maziliauskienė Chicagos Jaunimo Centre birželio 3 d. vakare kalbėjo apie keturias lietuves poetas. Ji čia iš eilės pažvelgė į V. Bogutaite-Keblienę, J. Švabaite, A. Vesčiūnaitę ir Liūnę Sutemą.

Kalbėjoja šias poetas irikiavo į vieną grupę, nes jų kūryboje labai gausu panašumų. Jas visas dr. Maziliauskienė palydėjo geru žodžiu, pasakydama, jog pas jās nėra sentimentalumo (ypatingai L. Suteimos kūryboje), nėra žodžių "myliu", jos nerašo patriotinių eilių, nedeklamuoja, nesiūlo ideologijos. Jas yra malonu skaityti, nes autorės nieko nesistengia "irodyti".

Paskaitą, po kurios buvo ilgokos diskusijos, surengė Santara-Šviesa.

RASA ŠULAITYTĖ GRĮŽO IŠ ANGLIJOS

Rasa Šulaitytė iš Cicero, Ill. visą mėnesį praleido Anglijoje, ten nuvykusi su savo gimnazijos klase. Ji paskutinius metus mokėsi Whiteman vardo privačioje gimnazijoje Steamboat Springs, Colorado valstijoje. Pagal šios prestižinės mokyklos tradicijas, jos mokiniai kas metai ilgesnį laiką praleidžia įvairiose valstybėse, ten studijuodami tų valstybių kalbą papročius ir kt.

Todėl Rasai šiemet buvo proga visą mėnesį pakeliauti po Angliją. Vieną savaitę ji turėjo galimybę susitikti su Anglijos lietuviais. Ji taip pat dalyvavo Anglijos lietuvių jaunimo suvažiavime prie Londono esančioje Lietuvių Sodyboje. Gaila, 12

Dail. Juzė Katiliūtė savo paveikslus buvo išstačiusi Šveicarijos Menininkų Sąjungos ir jos skyriaus parodoje Genevoje. Dailininkė yra 1942 m. baigusi Vilniaus Meno mokyklą, o karo sukuriuose atsiradusi Šveicarijoje, ji 1946 m. baigė Genevos dailės mokyklą ir pateko į šveicarų meno pasaulį. Ji jau yra dalyvavusi daugiau kaip trisdešimtyje parodų ir yra laimėjusi premijų. Neseniai pirmąją premiją atžymėta jos paveikslą, pavadinta "Paysage interieur" ("Vidaus peizažas") įsigijo Athenee muziejus.

Solistė Regina Žymantaitė-Peters, newyorkietė, šiuo metu ruošiasi trim koncertam, kurie birželio mėnesį įvyks Floridoje su Metropolitan operos mezzosopranu Bianca Berini. Koncertus remia Palm Beach opera. Liepos pradžioje dainininkė su vyru išvyksta į Italiją. Ji ten tobulinsis dainavime ir vaidyboje pas La Scala operos direktorių Francisco Sicilani ir jo dukrą scenos direktorę.

Silvija Vaiva Kučėnaitė, chicagoetė, įsigijo bakalauro laipsnį žurnalistikoje. Ji studijavo St. Xavier kolegijoje. Nuo pat vaikystės ji svajojo būti žurnaliste. Mokslo baigimo proga ji buvo atžymėta kolegijos vadovybės už gabumus. Studijuodama buvo kolegijos "Xavierite" vyriausia redaktore, taip pat radio stoties WSXC žinių rašytoja, komentatorė ir viena iš direktorių. Ji yra susukusi ir įvairių filmų, jų tarpe vieną apie japonų studentų kultūrinę mainų programą. Taip pat yra sukūrusi ir skaidrių programą su komentarais senyvo amžiaus žmonėms.

Irenos Smiiliauskienės vadovaujamas tautinių šokių ansamblis balandžio 30 d. Chicagoje atšventė savo 20 metų gyvavimo sukaktį. Ta proga sveikinimai suplaukė ir iš kitų vietovių. Iš Kanados sveikino Hamiltono tautinių šokių ansamblio "Gyvataro" vadovė Genovaitė Dumčiūtė-Breichmanienė, iš New Yorko tautinių šokių ansamblio "Tryptinis" vadovė Jadvyga Matulaitienė, iš Los Angeles tautinio ansamblio "Spindulio" vadovė Ona Razutienė ir Tautinių šokių instituto valdybos pirmininkė Galina Gobenė.

kad jai reikėjo grįžti atgal į Ameriką, tai ten ji tegalėjo išbūti tik vieną dieną.

Iš Anglijos Rasa dar mėnesiui grįžo užbaigti mokslo metus į Steamboat Springs, Colorado ir iš ten parvyko pas savo tėvus į Cicero.

Reikia pastebėti, jog Rasa 4 metų gimnazijos kursą užbaigė per tris metus. Po trumpų atostogų, ji pradės vasaros semestrą Loyolos universitete Chicagoje. Tai yra vienas iš geresniųjų katalikiškų universitetų JAV ir jį administruoja jėzuitai. Du metus Rasa lankė jėzuitų administruojamą St. Ignatius gimnaziją Chicagoje.

Cappy Petrash prie makrofono, pradėdama savo karjerą NBC radijuje ir televizijoje. Ši pagarsėjusi lietuvaite būtų filmavusi 1984 metų olimpiadą Los Angeles.

Mirė Cappy Petrash-Greenspan

Birželio 3 d. ryte, po trumpos ligos, Columbia Presbyterian Medical Center, mirė Cappy Petrash Greenspan, 51 m. amžiaus. Liūdamai liko jos motina Ona Petrašienė, jos sesuo Martha ir vyras Bud Greenspan.

Velionės palaikai sudeginti. Birželio 7 d. velionė prisiminta susirinkime, įvykusiame Cappy Productions būstinėje. Buvo suėję jos bendradarbiai ir kolegos, su kuriais jai teko kartu dirbti filmų gamyboje.

Atskirą savo dukros prisiminimą birželio 11 d. surengė jos motina. Čia dalyvavo apie šimtas asmenų — giminės ir artimieji. Buvo atlaikytos pamaldos, o vėliau velionės

vyras parodė naujausią video filmą iš Cappy gyvenimo. Rodė "Triangle" (Jamaicoje) restorane, kur įvyko ir pietūs. Buvo daug vaizdų iš New Yorko, Pietų Amerikos, Vokietijos ir kitų kraštų, kur velionė suko filmus.

Velionė buvo plačiai žinoma filmų gamybos pasaulyje. Jei ne ta mirtis, ji būtų rašiusi tekstą ir gaminusi oficialų 1984 metų Olimpijos žaidynių filmą. Ji tam labai ruošėsi.

Į filmų pasaulį velionė atėjo su geru patyrimu. Ji yra dirbusi kaip radijo žurnalistė, reporterė ir redaktorė. Nuo 1972 m. ji kartu su savo vyru įsteigė savo filmų gamybos kompaniją ir kartu pagamino eilę žymių filmų iš sporto srities.

Laimėjo vien moteris

Laiškai Lietuviams žurnalas buvo paskelbęs tradicinį straipsnių konkursą. Premijų įteikimas buvo gegužės 1 d. Chicagos Jaunimo Centre surengto baltosios dienos metu.

Rūta Jautokienė paskaitė juri komisijos protokolą, iš kurio paaiškėjo, kad vyresnių padalinį I premiją laimėjo D. Bindokienė (200 dol., mecenatai G. ir S. Mickevičiai), II — G. Kriaučiūnienė (150 dol., mecenatas V. Vizgirda), III — M. Saulaitė-Stankienė (100 dol., mecenatė V. Janušaitienė). Jaunimo premijos: I — S. Zalatoriuotė — 75 dol., II — A. Gražytė — 50 dol., mecen. S. Rudokienė, III — G. Eidukaitė — 25 dol. Premijas įteikė kultūros tarybos pirm. I. Bublienė.

Laureačių vardu dėkojo S. Zalatoriuotė. Mecenatų vardu sveikino konkurso organizatorių kun. J. Vaišnį ir laureates Jurgis Janušaitis, linkėdamas, kad lietuviškas žodis ilgai išliktų gyvas.

Monika Vygantaitė, anksčiau New Yorke gyvenusių dr. Vytauto ir Maros Vygantų dukra, kartu su Viktorija Gylte šį pavasarį baigė Ursulinę akademiją, kuri yra viena pirmaujančių vidurinių mokyklų Dallas mieste. Abi merginos ketina studijuoti toliau. Gyltė linkusi į griežtuosius mokslus, o Vygantaitė domisi menu ir humanitariniais mokslais.

Eglė Rukštelytė-Sundstrom parašė straipsnį apie I Lituani pastatymą Opera Scene leidiniui. Apie I Lituani operą, kuri bus liepos 1 d. Auditorium teatre, rašė mėnesinis žurnalas Opera News, Names, Dates and Places skyriuje.

Gallery Guide leidinyje, kuris platinamas ir meno mėgėjų plačiai skaitomas visoje Š. Amerikoje, Viktorijos Kašubaitės-Matrangos pastangomis įdėtas visą pirmąjį puslapį užimantis skelbimas apie II PLD-nų meno parodas.

Vienybė, 1983 m. birželio 15 d.

E. Cinzas Vilniaus radijo bangomis

Belgijoje gyvenančio rašytojo Eduardo Cinzo apsakymas "Viena direktoriaus diena" buvo įscenizuotas ir perduotas per Vilniaus radiją balandžio 10 d. Sąryšyje su šiuo įvykiu Kalba Vilniaus savaitraštis (1893. Nr. 15) įdėjo aprašymą apie patį rašytoją ir jo įscenizuotą apsakymą, o taip pat ir nuotrauką iš šio įscenizavimo.

Cia talpiname to aprašymo ištrauką.

Kriaušių pardavėjos kranksėjimas, susiliedamas su vienuolyno laikrodžio dūžiais, Brolio Mykolo gatvės kvartalo gyventojams skelbė rytą. Tik prieš keletą sekundžių tvyrojusi tylą sutrikdė čaižūs riksmi: "Keptos kriaušės! Sultingos ir saldžios kriaušės!" Languose pasirodė "suktų popiergalių prikaišytos ir klaikiai nemoteriškos galvos... Sekmadienio nakties linksmybių nuvarginti miestelėnai tai pikta šypsena laukė naujo riktelėjimo, o kai jis pasigirdo, kilo iš lovų paniurę ir beviltiški naujos dienos vergijai...". Taip jau nuo amžių kiekvieną rytą prabudavo miestas.

Senės riksmas negailestingai išbrauna vidun ir pro Diupono, Akcinės elektros aparatų bendrovės direktoriaus, namų langus. Direktorius surūko cigarete, įjungia radijo aparatą, skelbiantį pritūpimo, įkvėpimo ir kitokių pratimus, pasimėgaujama šaltu dušu, pusryčiauja su dukra Irena ir... Ir pirmyn — į dienos darbų, rūpesčių, svarbių ir nesvarbių, būtinų ir nelabai, sukuri. Prasideda eilinė direktoriaus, įtakingo asmens, savimi pasitikinčio ir daug galinčio, varžančio kitus, bet sau nemažai leidžiančio, žinančio savąją vertę boso diena... Ji eilinė, bet anaipol — ne visiems. Šią dieną kažkas neteks darbo, kai kas bus nubaustas, išpėtas, kai kam žlugs laimės iliuzijos...

"Viena direktoriaus diena" — taip vadinasi apsakymas, į kurio radiofonizacijos premjerą klausytojus kviečiame šį sekmadienį, balandžio 10 d., 12:15 val.

Apsakymo autorių Eduardo Cinzo pavardė nėra nauja ir nežinoma. Jau esame skaitę jo apsakymų, publikuotų "Literatūroje ir mene", "Gimtajame krašte". Apie Briuselyje gyvenantį lietuvių rašytoją ir

jo kūrybą buvo rašyta mūsų periodikoje. O prieš porą metų "Vagos" leidykla išleido apsakymų rinktinį "Spąstai", kuri mūsų literatūrą papildė nauja tematika.

E. Cinzo (tikroji pavardė Eduardas Čiužas) biografijoje faktų nedaug: gimė 1924 m. Rietave, anot jo paties, gražiausiame pasaulyje mieste, mokėsi Telšiuose, dirbo Kaune fabrikėlio techniniu vedėju, o po karo sumaištis 1947-aisiais atsiduria Belgijoje. Čia, Lježo Elektrotechnikos institute, baigia inžinerijos studijas. Iš pradžių gyvena Lježe, vėliau ir dabar — Briuselyje. Literatūroje E. Cinzas debiutuoja gana vėlai, būdamas 41 metų. Ir vis dėlto jo kūrinių — apsakymų ir romanų — meninė vertė byloja apie laimingą rašytojo kūrybinį likimą. Tai ypač ryšku visos lietuvių išeivijos beletristikos kontekste. Išleisti rašytojo romanai "Brolio Mykolo gatvė", "Raudonojo arklio vasara", "Trys liūdesio dienos".

Rašytojas ištikimas gyvenimo realybei ir tiesai. Autorių domina žmonių likimai kapitalistinėje Europoje, darbininkų, miestelėnų gyvenimo periferijos. Jo kūriniuose neretai parodomas kapitalistinio gyvenimo antihumaniškumas. Štai ir apsakyme "Viena direktoriaus diena" išryškėja darbininkų priklausomybė nuo darbdavių valios, demaskuojama rasinė diskriminacija.

Paltinai grįžo Vokietijon

Sol. Nelė Paltinienė ir jos vyras — muzikas Arvydas po labai pasisekusios koncertinės kelionės po Š. Ameriką, birželio 1 d. iš Chicagos grįžo atgal į savo nuolatinę gyvenamąją vietą Mannheime, V. Vokietijoje. Per mėnesį laiko jie čia turėjo net 6 koncertus iš kurių Chicagoje buvo surengti du. Antrasis iš jų čia buvo gegužės 29 d. ir salė buvo beveik pilna (pirmasis koncertas buvo išparduotas prieš jo datą), Sol. Paltinienė čia taip pat įdainavo ir plokštelę, žadėdama vėl atsilankyti Š. Amerikoje.

Paltinų atvykimu Š. Amerikon rūpinosi Margučio radijo programos vedėjas P. Petrutis, kuris surengė jų koncertus Chicagoje.

Nuotraukoje: Aktoriai E. Braziulis, K. Andrijauskaitė, O. Knapkytė ir A. Večerskis Irašo metu. Arnoldo Budzinsko nuotrauka E. Cinzo apsakymo. Vinybė, 1983 m. birželio 15 d.

Raimundas Lapas iš Chicagos prie Verkių rūmų su vienu žymiausių Lietuvos estradinių dainų kūrėjų komp. B. Gorbulskiu.

V. Kapočiaus nuotrauka

GORBULSKIO BALETAS VAIKAMS

Gegužės 27 d. Vilniaus operos ir baleto teatre įvyko naujo komp. Benjamino Gorbulskio stambesnio kūrinio "Mikės nuotyčiai" premjera. Tai dviejų dalių baletas vaikams, kuriam libretą K. Kubilinsko kūrybos motyvais sukūrė Z. Dautartas ir C. Žebrauskas.

Gavome Vieniybės bendradarbio išpūdžius iš šios premjeros. Ten taip rašoma:

Viskas praėjo puikiai, kaip ir buvo numatyta. Pirmoji dalis — 40 minučių, po to pertrauka 30 minučių. Pertraukos metu vaikai suspėja išgerti bufete sulčių, o tėveliai tuo metu atkreipia savo žvilgsnį į konjakėlių baruose ir visi grįžta į salę pasižiūrėti antrosios dalies. O antroje dalyje vaikams labai baisu, nes scenoje atsiranda pikti vabalai ir juodi katinai. Vaikai į viską labai reaguoja, bet kai gėris nugali ir švinta saulytė, visi ploja ir džiaugiasi.

Per premjerą buvo daug gėlių, na o po to... balius. Baleto grupė apie 50 šokėjų baliavojo vienoje salėje, o orkestras — apie 50 muzikantų — kitoje.

Po premjeros įvyksta dar du spektakliai — birželio 5 ir 12 dienomis. Po to vaikai išvyksta atostogauti, o pats teatras užsidaro vasaros atostogoms liepos 2 d. Naują sezoną pradės rugsėjo mėnesį ir tada baletas "Mikės nuotyčiai" eis pastoviai. Tikimasi, jog baletas repertuare išsilaikys apie porą metų.

Beje, baleto premjeroje dalyvavo ir svečių iš Amerikos — Raibiai iš

Los Angeles ir baleto autoriaus — B. Gorbulskio pakvietimu į Vilnių nuvykęs chicagietis Raimundas Lapas (jis Vilnių aplėsti turėjo birželio 10 d.).

Vieniybės bendradarbis aprašo ir bendrą kultūrinį gyvenimą:

Vilniuje šiuo metu labai tirštas koncertinis-teatrinis gyvenimas. GASTROLIAVO KAUNO DRAMOS TEATRAS, dabar atvyksta Panevėžio ir Klaipėdos teatrai, gausi įvairių koncertų.

Pavasaris labai malonus. Tiesa, buvo keletas karštų dienų, bet dabar atvėso, palijo, viskas sužaliavo, paukščiukai čiuilba, o kai prie to pridėti dar kokio vyno, tai tikrai gera ant dūšios...

AR VAŽIUOS POPIEŽIUS Į LIETUVĄ?

Lietuvos vyskupai, kurie neseniai lankėsi Vatikane, per privačią audienciją pakvietė popiežių aplankyti Lietuvą. Tai pranešė katalikų savaitraštis "The Universe", kuris išeina Anglijoje.

Manoma, kad geriausias laikas tokiam vizitui būtų 1984 metais, kada sueis 500 metų nuo šv. Kazimiero mirties. "The Universe" stebisi, kad ne tik kad vyskupams buvo leista atvažiuoti į Vatikaną, bet net buvo leista jiems pakviesti popiežių apsilankyti Lietuvoje.

Savo kalboje, lotynų kalba, popiežius užgyrė Lietuvos Katalikų Bažnyčios gyvybingumą, pridėdamas, kad katalikai turėtų turėti pilną sąžinės ir tikėjimo laisvę.

SPORTAS

Edvardas Šulgaitis

PASAULIO LIETUVIŲ SPORTO ŽAIDYNĖS

Netrukus — birželio 26 d. Chicagoje prasidės II Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynės. Vardas, iš tiesų, skambus ir imponuojantis. Tačiau tas "pasaulis" lietuvių tarpe dažnai yra piktnaudojamas, kuomet į jį neįskaitomas didžiausias lietuvių junginys — Lietuva. Taip pat čia nedalyvauja ir daugelis kitų kraštų, kuriuose yra nutūpę daugiau ar mažiau lietuvių.

Tad nenustembame, kad ir ši kartą, kaip ir I-se tokio pobūdžio žaidynėse Toronte tematsime tik JAV, Kanados ir Australijos sportininkus ir dar po vieną, kitą pavienį atstovą iš kitur.

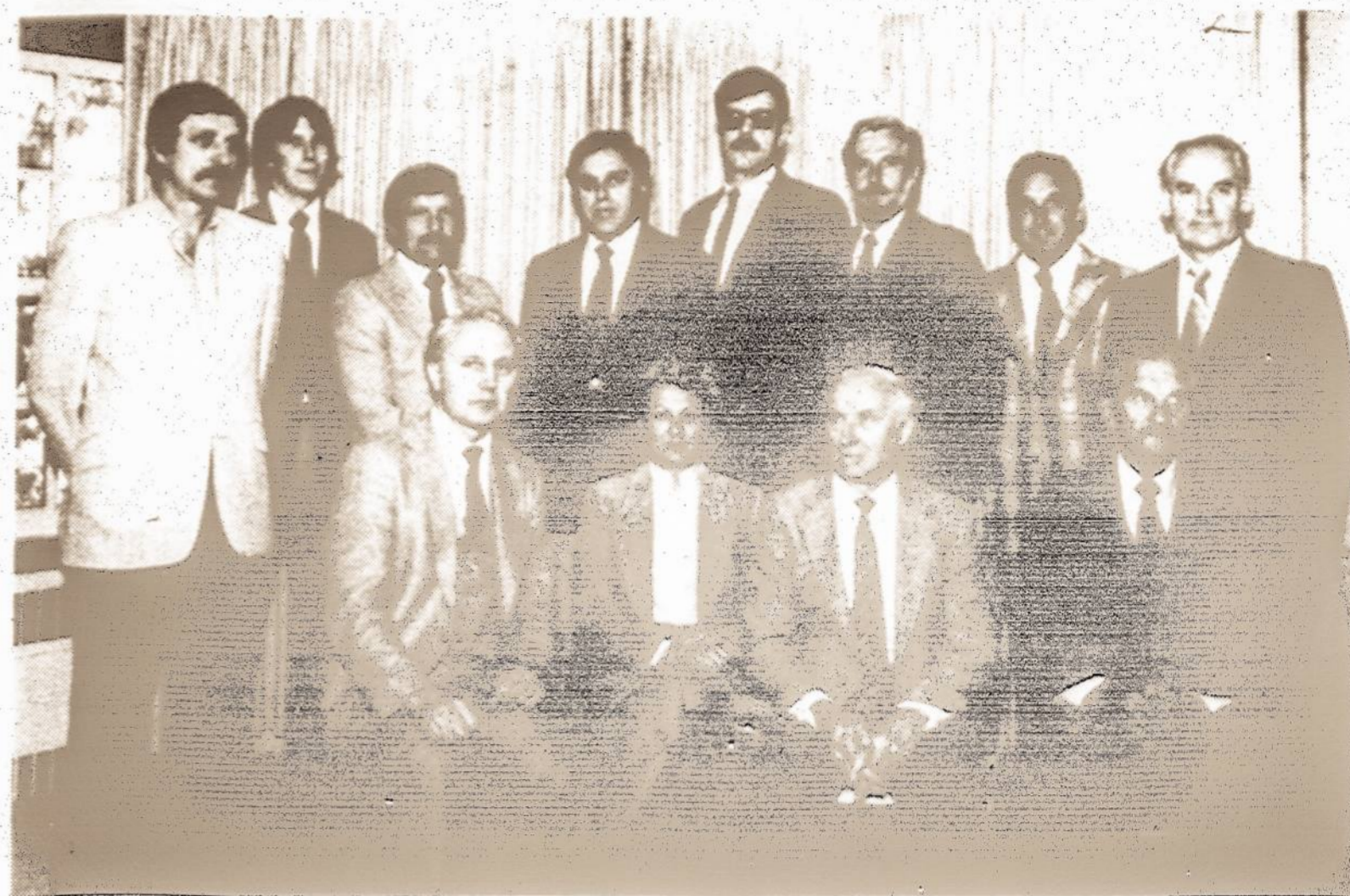
Žinoma, buvo gražių užsimojimų šias žaidynes padaryti tikrai impozantiškas, įjungiant galimai daugiau tautiečių iš įvairių valstybių. Bet pamažėl jie nubyrėjo ir dabar žinome, kad jau nieko išskirtino čia nepamatysime: Kaip jau buvo galima laukti, didžiausia kliūtis buvo lėšų stoka ir pav. sportininkams iš P. Amerikos atvykti į JAV yra neįmanoma be stiprios paramos iš rengėjų tarpo.

Taigi čia tebus tik eilinės Š. Amerikos lietuvių sporto žaidynės, prisidedant didesniai grupei sportininkų iš Australijos, kurie ir pirmose "pasaulio" žaidynėse Toronte buvo graži išimtis. Ir ši kartą iš jų daug ko tikimasi, jeigu jau ne gerų pasekmių, tai jų gražios organizacijos, dailios aprangos, neblogo užsilikimo už aiškių ribų ir t. t.

Beje, Australijos lietuviai sportininkai pasirodys ne tik žaidynių dienomis Chicagoje, bet jie plačiai pakeliaus po Š. Amerikos žemyną (taip pat kaip ir pirmą kartą). Savo pasirodymus jau jie pradėjo birželio pradžioje Clevelande iš kurio pasuko į Detroitą, tada — Baltimorę, New Yorką, Bostoną, Torontą, kol pagaliau birželio 23 d. atvažiuos į Chicago ir čia išbus daugiau negu savaitę laiko. Tada grįžtant į namus, jie dar sustos Los Angeles mieste.

Reikia pažymėti, jog Australijos lietuviai sportininkai ši kartą turėjo nugalėti daug kliūčių, kol jie galėjo pajudėti tolimai kelionei į Š. Ameriką. Tos kliūtys atėjo iš brolių tautiečių, kurie patys sau — vieni kitiems stengėsi pakišti koją išvykos organizavimo reikaluose. Ir vos ne vos ta išvyka nesubyrėjo. Iš tiesų, teko prisiskaityti keisčiausių argumentų, kurie nieko bendro neturi su sportu. Kai kam net nepatiko kelionių agentūra per kurią sportininkai planavo važiuoti, nežiūrint kad ta agentūra daugiausia yra parėmusi sportuojanti ir bendrai lietuvišką jaunimą.

Gaila, kad šių žaidynių proga nebuvo sugebėta pajudinti vietinį Š. Amerikos lietuvių sportuojanti jaunimą, įžiebtį daugiau entuziazmo, sudaryti daugiau komandų ir panašiai. Net nepajėgta padaryti tų varžybų, kurios vykdavo ankstesniais metais, kuomet "pasaulio" žaidynės nebūdavo rengiamos. Pavzdžiui, Vid. Vakarų sporto apy-

II-ųjų Pasaulio lietuvių sporto žaidynių Chicagoje organizatoriai ir dalis jų pravedėjų. Z. Degučio nuotr.

garda nesugebėjo suruošti apygardinių pirmenybių, kas jau tikrai yra liūdnas dalykas. Šią dėmę sunku bus ištrinti, žinant, jog tos varžybos yra tik vienintelis platesnio masto sportininkų rajoninis susibūrimas metuose.

Liūdna, jog dabartinė mūsų sporto vadovybė, kuri savo kadencijos pradžioje labai aukštai buvo pašokusiu su įvairiais veiklos planais, nesugeba atlikti net to, kas anksčiau būdavo padaroma.

Talpiname bendresnio pobūdžio II Pasaulio liet. sporto žaidynių programą:

Birželio 26, sekmadienį, 2 val. atidarymas, 2:30 val. ir 4 val. krepšinio rungtynės.

Birželio 27, pirmadienį, 9 val. r. krepšinis, 10 val. r. lauko tenisas.

Birželio 28, antradienį, 9 val. r. krepšinis, 10 val. r. lauko tenisas, 5 val. vak. šachmatai.

Birželio 29, trečiadienį, 8:30 val. r. golfas, 9 val. r. krepšinis ir tinklinis, 10 val. r. lauko tenisas ir raketbolas, 5 val. vak. šachmatai.

Birželio 30, ketvirtadienį, 8:30 val. r. golfas, 9 val., r. krepšinis ir

tinklinis, 10 val. r. lauko ir stalo tenisas, raketbolas, lengvoji atletika ir šaudymas, 3 val. popiet futbolas, 5 val. vak. šachmatai.

Liepos 1, penktadienį, 9 val. r. krepšinis, tinklinis, lauko ir stalo tenisas, raketbolas, šachmatai, lengvoji atletika, plaukimas ir šaudymas, 3 val. popiet futbolas.

Liepos 2, šeštadienį, 9 val. r. krepšinis, šachmatai, tinklinis, 10 val. r. lauko tenisas, plaukimas, 2 val. popiet futbolas, 7:30 val. vak. medalių ir taurių įteikimas Bismarck viešbuty.

Visos sporto varžybos vyks Illinois universiteto Chicagoje sporto salėse ir aikštėse, išskyrus golfą, kuris vyks Silver Lake Country Club, Orland Park, Ill., ir šaudymą.

VYT. ZENKEVIČIUS KONGE

Konge (Brazaville) lankėsi Lietuvos užsienio reikalų ministras Vytautas Zenkevičius. Jis vadovavo Tarybų Sąjungos delegacijai, atstovaujanti Tarybiniam Azijos ir Afrikos šalių solidarumo komitetui.

Sparčiai auganti milijoninė

LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

KASA

Yra geriausia ir patogiausia bankinė įstaiga visiems lietuviams.

- KASA už paprastas taupymo sąskaitas moka **9%**
- Už IRA pensijų indėlius KASA šiuo metu moka **10%**
- Už didelius ir mažus sertifikatus KASA moka kiek galima aukščiausius procentus.
- Visiems taupytojams KASA lengvomis sąlygomis suteikia visų rūšių paskolas.

— KIEKVIENO ASMENS INDĖLIAI KASOJE APDRAUSTI IKI 100,000 DOL. —

KASOS įstaiga veikia savaitės dienomis nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro, o penktadieniais iki 6 val. ir šeštadieniais iki 5 val. vak.

KASOS adresas: 86-01 114th Street, Richmond Hill, N. Y. 11418. Telefonas: [212] 441-6799

KASA kviečia visus jungtis į lietuvišką taupymo įstaigą.

SILVER BELL BAKING CO.

A. Radziūnas, savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona, pyragai vedybiniam ir kitokiems pokyliams.

Tel. 779-5156

43-04 JUNCTION BLVD., CORONA, QUEENS, N. Y. 11368

ATIDARYTAS NAUJAS DANTŲ GYDymo CENTRAS

DR. DONATAS ALEKSANDRAVIČIUS, VEDEJAS

Metro Dental Service, P. C.

116-06 MYRTLE AVENUE
RICHMOND HILL, N. Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrengimai, patogus privaziavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: [212] 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

J. F. KIMBARKAS IŠKELIAVO

J. F. Kimbarkas viename subvime šv. Antano parapijos salėje, Cicero, Ill. Kimbarkas mirė balandžio 22 d., sulaukęs 86 m. amžiaus. Nuotraukoje stovi kitas žymus Cicero lietuvių veikėjas dr. P. Kisielius. Šulaičio nuotr.

John Francis Kimbark, kurį lietuviai vadino Jonu Kimbarku, mirė balandžio 22 d., vos spėjęs atšvęsti savo 86-įjį gimtadienį.

Jo pavardė Amerikos mąstu nebuvo žinoma. Tačiau Chicagos apylinkėse, o ypač Ciceroje jis buvo vienas iš žinomiausių žmonių. Vargu ar būtų buvęs koks vienas iš 75 tūkst. Cicero gyventojų, kas jo būtų nepažinojęs. Tai buvo didelė ir garsi asmenybė, kurią vieni vadino Mr. Republican, kiti Mr. Cicero ar dar kitaip.

Kimbarkas jau nuo neatmenamų laikų reiškėsi Cicero politikoje. Daug politikierių ar šiaip žmonių jis pragyveno. Atrodė, kad jis amžinai gyvens; taip stipriai buvo įsikibęs į politiką, į savo vietovės piliečių tarpą.

Jis paskutiniu metu turėjo ne vieną, bet dvi stambias pozicijas — buvo miesto sekretorius ir republikonų komiteto narys — taigi pati įtakingiausia figūra, nes Cicero jau nuo 1952 metų valdo republikonai.

Ir kas įdomu, kad jis tik dvi dienas prieš savo mirtį į savo postą Republikonų komitete paskyrė kitą žmogų, turbūt, jau rimtai nujautė savo mirtį, kuri atėjo pamažu, nes jo sveikata kasdien blogėjo nuo vėžio ligos. Beje, jis dar galėjo pasidžiaugti vienu gimtadieniu ir balandžio pradžioje buvusių rinkimų pasekmėmis, kur republikonų kandidatai vėl įveikė demokratų. Dėl jo paties abiejų turimų postų šiemet nebuvo balsuota.

Visą amžių Ciceroje

Nedaug yra žmonių, o juo labiau ir lietuvių, kurie visą amžių praleistų vienoje kolonijoje. Reta išimtimi buvo Kimbarkas. Gimęs 1897 m. balandžio 5 d. į šiaurę, nuo Cicero Chicagos miesto dalyje, nuo 1900 metų atsikelia į Cicero. Jo abu tėvai dar neseniai tebuvo atvykę iš Lietuvos ir Ciceroje įsitvirtino į seniausią miesto koloniją, dar ir dabar lietuviškas apgyventą — Grant Works apylinkę. Čia tuojau įsikūrė lietuvių parapija, mokykla ir kitos įstaigos, kurių dauguma ir šiandien dar tebestovi.

Jaunasis Kimbarkas čia tuoj įsijungė ir į lietuvišką veiklą — pradėjo reikštis Lietuvių Kareivių Draugijoje, Raudonosios Rožės klube, Namų ir Pagerinimo Klube ir kitur. Visur jo buvo pilna. Gerai pramoko ir lietuvių kalbą ir lietuviškai su savo tautiečiais kalbėjo iki pat mirties, nežiūrind, kas jį beužkalbintų. Visiems ir visur Vienybė, 1983 m. birželio 15 d.

stengėsi padėti, nieką neatstumti.

Į politinį postą Kimbarkas pamėgino kandidatuoti savo jaunystėje — 1920 metais. Tačiau pirmasis bandymas nepasisekė, tad jis mėtėsi į biznio pasaulį, versdamais namų pardavimu bei apdraudų parūpinimu. Ir tik 1948 metais vėl pabandė savo laimę į renkama vietą. Šį kartą jis buvo išrinktas ir nuo tada kaskart vis būdavo perrenkamas per visą 35 metų periodą.

Žinomas visoje Illinois valstijoje

Kadangi Cicero republikonai buvo nuolatiniai laimėtojai vietiniuose rinkimuose, tad į jų vadą — Kimbarką su dėmesiu ir pagalbos prašymu nuolatos kreipėsi ir apskrities (County) ir valstijos pareigūnai. Pas jį savo atstovus siuntė ir Amerikos prezidentai, kurie pajuto, kad Kimbarkas turi magiška galia rinkimų laimėjime.

Jam buvo siūlyta kandidatuoti į aukštesnius, platesnės apimtys postus ir eventualiai išsikelti kitur.

Tačiau jis į visus pasiūlymus atsakydavo neigiamai, nes jam savas miestas buvo arčiausiai prie širdies. Cicero jam buvo kaip dvaras dvarininkui, kaip ūkis ūkininkui. Ir jis likosi iki mirties savųjų tarpe. Jis ir mirė tik kelių bloku nuotolyje nuo tos vietos, kur mažutį prieš 83 metus tėvai buvo atvežę.

Jis buvo pats ryškiausias etninių apylinkių šalininkas, nė centimetru nepasitraukęs į šalį, nepaisęs nė federalinių teismų, nė grasinimų.

Vos porą mėnesių prieš jo mirtį, kuomet Cicero miestas federalinės valdžios buvo patrauktas į teismą dėl tariamos rasinės diskriminacijos, Kimbarkas, jau ligos apimtas, žurnalistams pasakojo, jog jis niekada "neparduos" savosios apylinkės visokiems politiniams sukčiams.

Jis buvo už tai, kad lietuviai ar kiti ateiviai galėtų pasilikti savo kompaktinėje masėje, būti neprievartaujami tų, kurie nori sugriauti senųjų emigrantų pastatytus namus, religines bei kultūrinės įstaigas. Jis ir mirė su tokia mintimi, kad Cicero bei kiti miestai galėtų likti tiems žmonėms, kurie juos kūrė ir visą širdį atidavė.

Taip, Mr. Cicero — Jonas Kimbarkas išėjo. Tačiau jo atmintis visada bus gyva kaip žmogaus, kuris nebėgo nuo savęs, nebėgo nuo lietuvių bei draugų kitataučių.

Edvardas Šulaitis

Mirė architektas Jonas Mulokas

New Yorko lietuviams gerai pažįstamas Maspetho lietuvių bažnyčios autorius architektas Jonas Mulokas mirė gegužės 31 d. Santa Monica, Cal., eidamas 76-uosius amžiaus metus. Palaidotas birželio 4 d. Los Angeles, Cal. Liko žmona Jadvyga ir du sūnūs — Rimas ir Dainius su šeimomis.

Arch. Mulokas savo kūryboje pasižymėjo lietuviškais bruožais. Į New Yorką jis atvyko jau su plačia praktika. Jis prieš tai buvo pastatęs Marquette Parke, Chicagoje, Marijos Gimimo bažnyčią ir tokią pat bažnyčią — East St. Louis.

Maspetho bažnyčia buvo pašventinta 1962 m. gegužės 27 d. su specialiomis iškilmėmis, dalyvaujant vyskupui ir daugeliui dvasininkų su prel. Jonu Balkūnu priešakyje, nes jis tada buvo parapijos klebonu ir rūpinosi tos bažnyčios statyba. Gausiai dalyvavo ir New Yorko bei apylinkių lietuviai, nes toji bažnyčia savo stiliumi buvo tikra naujovė. Ji 1962 metais ir

buvo pripažinta vienu gražiausių pastatų Maspethe.

Velionis buvo gimęs Rokiškio apskrityje, 1935 m. baigė Vytauto Didžiojo universitetą ir įsigijo diplomuoto statybos inžinieriaus vardą.

Iš Lietuvos pasitraukęs į Vokietiją, gyvendamas Augsburgėje sukūrė daug lietuviškų koplytėlių ir kryžių. Į Ameriką atvykęs 1949 m. apsigyveno Chicagoje, o vėliau persikėlė į Santa Monica, Cal. Ten jis su savo sūnum Rimu turėjo architektūros įstaigą. Vienas vėliausių jo kūrinių buvo lietuviškas daktarų centras Los Angeles mieste.

Bendrai arch. Muloko kūrinių, būdingų savo lietuvišku stiliumi, yra daug įvairiuose Amerikos lietuviškuose centruose. Jis 1978 m. suprojektavo ir garsųjį lietuvių kambarį Wayne valstybiniame universitete Detroite. Velionio kūrybos yra likę ir Lietuvoje. Savo specialybės klausimais jis yra nemažai rašęs spaudoje.

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos
ir visais reikalais kreipkitės į

John Orman Agency

REAL ESTATE & INSURANCE

PILDOMI MIESTO, VALSTYBĖS IR FEDERALINĖS
VALDŽIOS MOKESČIŲ PAREIŠKIMAI.

Geriausias patarnavimas

110-04 JAMAICA AVE., RICHMOND HILL, N. Y. 11418
Telefonas: Virginia 6-1800

WALSH & CASSESE

FUNERAL HOME, INC.

104-38 JAMAICA AVENUE
RICHMOND HILL, N. Y. 11418

212-849-2775 212-843-4620

OUR CHAPELS CAN ACCOMMODATE 200 PERSONS.

PARKING ON PREMISES.

J. MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MODERNI, VĖSINAMA KOPLYČIA

A. J. BALTON-BALTRŪNAS
LICENSED MANAGER AND NOTARY PUBLIC

660 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y. 11211
Tel. STagg 2-5043

Juozas Kavaliauskas

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

Licensed Pennsylvania and New Jersey

1601 S. SECOND STREET, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas DEwey 4-5136

VIENYBĖ

Jonas Valaitis, Vienybės ir Tėvynės redaktorius, staiga susirgo ir sveikatą tikrina Brookdale ligoninėje, Brooklyne.

Juozas Antanavičius, Vienybės skaitytojas ir rėmėjas, birželio pradžioje 5 dienas viešėjo Lietuvoje ir susipažino su giminėmis iš Zemaitijos. Birželio 24 d. jisai su žmona Vera išvyksta į Prancūzija ir ten viešės visą vasarą lankydamas žmonos gimines.

Dail. Elena Urbaitytė birželio 17-19 dienomis dalyvaus Chicagoje Ateitininkų meno šventėje ir ten skaitys paskaitą apie Freiburgo dailės mokyklos įnašą į meną.

Jonas Klasčius vadovavo Lietuvių Darbininkų Draugijos 7 kuopos susirinkimui, įvykusiam birželio 5 d. Fifi salėje Woodhavene. Susirinkimo nariai savo ilgametei pirmininkei Bronei Spūdienei, kuri buvo susirgusi ir paguldyta Jamaica ligoninėje tyrimams, pasiuntė atviruką su linkėjimais greitai pasveikti ir pridėjo gėlių. Susirinkime aptarta kuopos veikla, ypatingai kiek ji susieta su pasirengimais ir paminėti Dariaus ir Girėno 50 metų skridimo sukaktį prie jiems paminklo, esančio Lituanicos aikštėje Brooklyne. Minėjimas bus liepos 16 d., šeštadienį, 3 val. popiet.

Stanley Yozenas
sukūrė šeimą

Vienybės kaimynės Onos Juozėnienės sūnus Stanley gegužės 19 d. susituokė su Joan Elaine Perticone. Jungtuvės įvyko šv. Antano bažnyčioje, Hawthorne, N. J.

Vestuvių puota, kurioje dalyvavo arti šimto jaunųjų giminių, artimųjų ir draugų, buvo Edgewater, N. J., gražiame Binghamton laiverestorane.

Povestuvinei kelionei jaunieji buvo išvykę į ST. Martines salas. Jie nuolat gyvena Englewood, N. J.

Ona Juozėnienė su savo sūnum Stanley ir marčia jų vedybų puotoje. Kairėje — Onos dukra Teresė Gallo. S. Narkėliūnaitės nuotr.

AUSTRALIJOS LIETUVIAI SPORTININKAI NEW YORKE

Birželio 13 d. pavakarėm atvykę į New Yorką, Australijos lietuviai sportininkai čia praleido dvi dienas. Birželio 14 d. Kultūros židinyje įvyko svečių susitikimas su newyorkiečiais, o birželio 15 d. toje pačioje salėje — sporto rungtynės.

Tinklinyje laimėjo New Yorko mergaitės ir taip pat newyorkiečiai laimėjo vyresniųjų krepšinio rungtynėse, o svečiams teko pergalė jaunių krepšinyje.

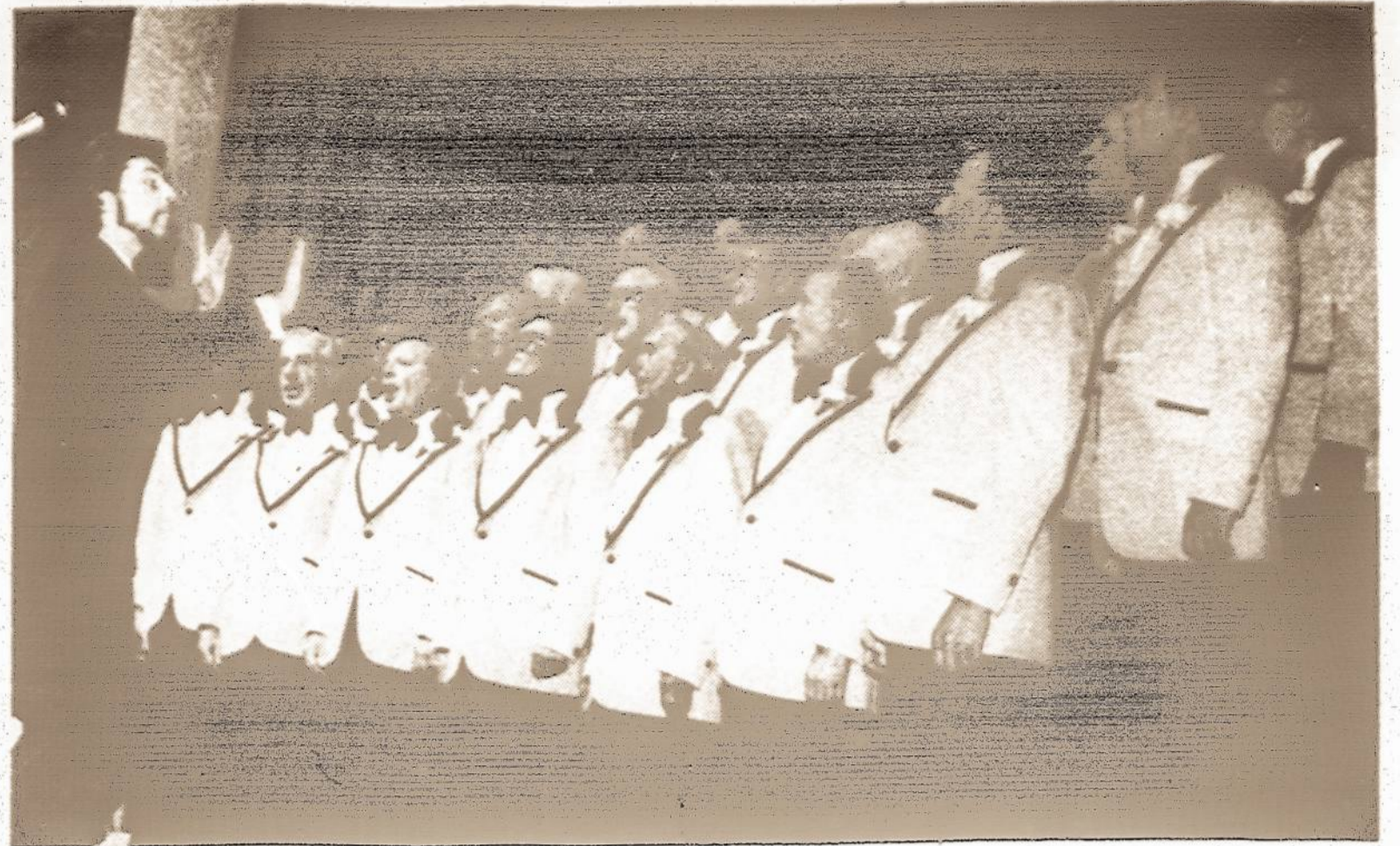
Susipažinimo vakaras praėjo išpūdingai. Po trumpų kalbų, viršutinėje salėje jaunimas pašoko, o apatinėje salėje susitiko ir pasikalbėjo vyresnieji, atnaujinę senas pažintis arba naujai susipažinę.

Sveikinimų programai vadovavo Romas Kezys. Kalbėjo sutiktuvų komiteto pirm. Vytautas Alksninis Lietuvos gen. konsulas A. Simutis ir kt.

Svečių vardu už viską padėkojo grupės vadovas žurnalistas-sportininkas Antanas Laukaitis. Jis atvežė į Ameriką 136 asmenų grupę, kurioje yra 87 sportininkai. Jis pats Amerikoje dabar lankosi jau penktą kartą.

Iš New Yorko sportininkai išvyko į Torontą, o iš ten vyks į Bostoną, Chicagoje dalyvaus Lietuvių Dienose ir, grįždami namo, dar sustos Los Angeles ir Havajuose.

Tarptautinis Institutas New Yorke paskelbė, kad Juozui P. Tuncavage (Tunkevičiui), šiuo metu studijuojančiam Scranton universitete, paskiriama stipendija studijuoti Bazelio universitete 1983-1984 metais. Tuo pačiu metu apie tos stipendijos suteikimą Ziuiriche paskelbė Šveicarų-amerikiečių studentų pasikeitimo draugija. Tunkevičius priklauso Lietuvoms Vyčiams ir Susivienijimui Lietuvių Amerikoje. Jo tėvai gyvena Pittston, Pa.

Vaidas iš "Perkūno" choro metinio koncerto Kultūros židinyje. Diriguoja Viktoras Ralys. S. Narkėliūnaitės nuotr.

Mairomio lituanistinės mokyklos moksleivių dalis atlieka dainų programą Kultūros židinio pavasario šventėje. Juos parengė mokyklos muzikė Nijolė Ulėnienė. Ed. Vaičiulio nuotr.

Mairomio mokyklos auklėtiniai, šiemet baigę mokyklą. Iš k. į d. sėdi: Loreta Milukaite; skyriaus auklėtojas Alfonsas Samušis, mokyklos vedėja Aldona Marijošienė, Asta Lukoševičiūtė. Stovi: iš k. d.: Tadas Nemickas, Aras Vebeliūnas, Ričardas Nemickas, Algis Bivainis, Darius Nemickas ir Andrius Adams. E. Vaičiulio nuotr.

Birželinų trėmimų minėjimas

Birželio trėmimus newyorkiečiai paminėjo birželio 12 d.

11 val. Apreiškimo parapijos bažnyčioje įvyko iškilmingos pamaldos, o Kultūros židinyje aikštėje prie kryžiaus Lietuvos Gen. konsulas Anicetas Simutis uždegė ugnį prie aukuro. Padėtas vainikas ir sugiedotas Lietuvos himnas.

3 val. didžiojoje salėje minėjimo akademinę dalį atidarė jungtinio komiteto vardu A. Vakselis, pakviestas programai vesti Ažuoliene.

Sibiro kankinė Elena Juciūtė papasakojo apie pergyvenimus per tuos baisiuosius trėmimus ir apie padėtį Lietuvoje.

Malvina Klivečkienė paskaitė ištrauką iš Juciūtės knygos "Pėdos mirties zonoje", kurią išleido New Yorko šaulių kuopa. Tadas Alinskas meniškai paskaitė Juozo Tysliavos poemą "Lietuva" ir poros kitų autorių kūrinių.

New Yorko šauliai su vėliavomis dalyvavo iškilmėse kieme prie kryžiaus ir salėje.

Vilija, vyr. skaučių židinys, birželio 3 d. Kultūros židinyje surengė išleistuves Irenai ir Mindaugui Jankausams, kurie persikelia gyventi į Washington, D. C. Abudu Jankausai gyvai reikiškėsi New Yorko gyvenime kaip skautai ir šauliai.

Vienybė, 1983 m. birželio 15 d.